PAZARTESİ
28
1 inci Teşrin
1940

Başmuharriri: ABİDİN DAVER
TELEFON: 23300
ADRES: Cağaloğlu Nuruosmaniye Caddesi No. 54
ABONE Yıllık 1400 6 aylık 750 3 aylık 400
Telgraf: İKDAM İstanbul

İKDAM

GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ

SAYI 441 — SENE 2
DİKKAT Gazeteye gönderilen evrak geri verilmez.
TAKVİM 28 Birinciteşrin PAZARTESİ Yıl: 1940 — Ay: 10 — Gün: 302 Rumi: 1356 — 1 inci Teşrin 15 Hicri: 1359 — Ramazan: 26
Son Telgraf Matbaasında Basılır
FİATİ HERYERDE 5 KURUŞTUR

Fransa sulh peşinde, Mihver de bundan istifade emelindedir

Ortaya bir «Avrupa tesanüdü» lâfı çıktı; işgal altında bulunan Çekoslovakya, Polonya, Norveç, Danimarka, Holanda, Belçika, Fransa ve Romanya gibi memleketler, tazyik altında inlerlerken Avrupa tesanüdünden bahsetmek için insanın kalemini kasap süngerile silmiş olması lâzım gelir.

Yazan: ABİDİN DAVER

Sağdan soldan sızan haberler, mihver devletlerinin Akdenizin garp cenahında neler yapmak istediklerini bir dereceye kadar aydınlattı. Görünen maksat, Fransa ile sulh yapmaktır; fakat, şimdilik işbirliği sözü ortaya atılmıştır. Vişide neşredilen resmi bir tebliğ Hitler ile Pétain arasında yapılan görüşmenin «yüksek nezaket havası içinde cereyan ettiğini» ve ihtiyar Mareşalin «mevkiine lâyık ihtiram merasimi ile karşılandığını» kaydettikten sonra şöyle diyor: «İki devlet reisi arasındaki görüşmede vaziyet ve bilhassa Avrupa sulhünü yeniden kurmak vasıtaları umumî tetkike tâbi tutulmuştur. İki taraf isbirliği prensipi üzerinde mutabık kalmıştır. Bunun tatbik meselesi bilâhare tetkik olunacaktır.»

Esas itibarile kabul edilen işbirliğinin, Fransayı, İngiltereye karşı harbetmek gibi, hem müttefikine, hem de kendi kendine karşı çirkin ve şerefsiz bir ihanete, - hiç olmazsa, şimdilik - sürüklemiyeceği anlaşılıyor. İsviçreden bir Amerika gazetesine bildirildiğine göre, Mareşal Pétain, Fransız silâhlarının İngiltereye karşı kullanılması hakkında Hitler tarafından yapılan teklifi sarahaten reddetmiştir. Pétain, tabiatile sulh peşinde koşmaktadır. Mihver, ise bu sulhü, İngiltere harbine mukabil satmak istemektedir.

Almanyanın Fransa ile sulh yapmak istemesi, 1914-18 harbinde, Çarlık devrildikten sonra yeni kurulmuş olan Sovyetler Birliği ile yaptığı Brest - Litovsk ve arkasından Romanya ile yaptığı Bükreş sulhlerini hatırlatmaktadır Almanya, o zaman şarktaki harbi tasfiye ederek bütün kuvvetile garbe dönmeği düşünmüştü; bu defa da Fransa ile sulh yaparak bütün kuvvetile İngiltere ile mücadeleye devam etmek niyetindedir. Yalnız, o zaman, Almanya, şarkta imzaladığı barış muahedesine rağmen, bir takım bahanelerle askerî harekâta devam ederek Ukraynayı ve Karadenizin şimal sahillerini işgal etmekten, hattâ Kafkasyaya kadar gitmekten geri kalmamıştı.

Amerikan gazeteleri, Hitlerin, Amerikada Cumhurreisi intihabı yapılmadan evvel, emrivâki hali-

(Arkası: Sa. 3, Sü. 6 da)

ABİDİN DAVER

Yunan Başvekili Metaksas Yugoslav Hariciye Nazırı ile görüşüyor

Alman Fransız Teşriki Mesaisi

Vişi, anlaşmanın askerî mahiyette olmadığını bildiriyor

Laval Hariciye Nazırı oldu

Amerika, Fransız ve İspanyol donanmasının mihver emrine verilmesi ihtimaline karşı tedbir alıyor

Fransanın yeni Hariciye Nazırı Laval

Londra: 27 (A.A.) — Vichy'den gelen haberlere göre, Alman - Fransız teşriki mesaisi siyasî ve diplomatik mahiyette olmakla beraber askerî mahiyette değildir.

LAVAL, HARİCİYE NAZIRI OLDU

İngiliz radyosunun Vichy'den istihbarına göre, Fransız Hariciye Nazırı Boudoin istifa etmiştir. Laval Hariciye Nazırlığını deruhde etmiştir.

FRANSA, MİHVERE SURİYEDE ÜS VERECEKMİŞ

Stokholm: 27 (A.A.) — Röyter: Dagens Nyheter gazetesi, Berlinden aldığı aşağıdaki telgrafı neşrediyor:

«Berlin siyasî mahfillerinin kanaatine göre, Hitler'in Almanyaya döndükten sonra yapacağı ilk şey, Franko ve Petain ile görüşmelerinin neticelerini bildirmek üzere Rayiştag'ı toplamak olacaktır. Fransa hakkında, görüşmelerin neticesini, pek muhtemel olarak sulhun yakında akdi teşkil edecektir.»

(Arkası Sa: 4, Sü: 3 te)

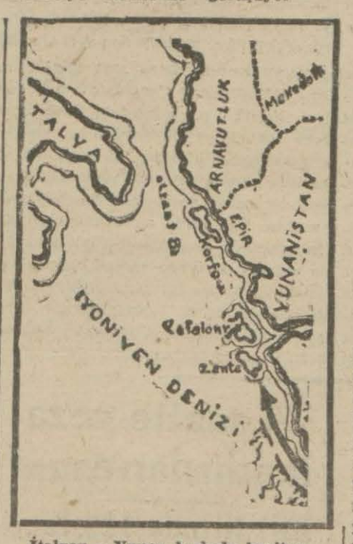

İtalyan - Yunan hududu haritası

Bugün Romada mühim bir hâdise vukubulacak

Roma üzerine yürüyüş merasimi tehir edildi

Bu hafta Şarkî Akdenizde büyük bir faaliyet olacağı söyleniyor

Zürih 27 (A.A.) — İtalyan kontrolü altındaki Telepress ajansının verdiği bir haberde yarın Romada büyük ehemmiyeti haiz bir hâdise vuku bulacaktır. Bu haber Roma üzerine yürüyüşün yıldönümü merasiminin bugün yerine yarın yapılacağını teyit eder mahiyettedir. Bazı müşahitler bu hafta Akdenizde ve bilhassa bu denizin şark kısmında büyük bir faaliyet derpiş etmektedirler.

HİTLER, YENİ PLANI AKİM KALIRSA NE YAPACAK ?

Londra: 27 (A.A.) — Bugünkü gazeteler, Hitler ve Petain arasındaki prensip anlaşmasını bildiren Vichy tebliğini büyük başlıklar altında neşretmekle beraber uzun uzun tefsiratta bulunmaktan sakınmaktadırlar. Observer gazetesinin diplomatik muharriri Hitler'in seri tabiye değişikliklerinden birini daha yaptığını kaydetmekte ve İngiltereye karşı Alman harbinde şu üç safhayı çizmektedir:

1. — İngiltereyi istilâ teşebbüsü ki İngiliz hava kuvvetleri tarafından akim bırakılmıştır.

2. — Yunanistan ve Türkiye üzerinden Süveyş kanalına doğru ilerlemek

(Arkası: Sa. 3, Sü. 3 de)

Yunan italyan Hududunda hâdise

RESMİ İTALYAN AJANSI

Yunanlılar tarafından Arnavutluk hududunun geçildiğini ve çarpışma vukubulduğnu haber veriyor

RESMİ YUNAN AJANSI

Yunanlıların böyle bir harekette bulunmadığını, haber verilen bu hâdisenin tahkik edilmesinin istendiğini bildiriyor

Roma, 27 (A.A.) — Ajans Stefani, dün gece saat 23 de aşağıdaki hususî tebliği neşretmiştir:

Müsellâh bir Yunan çetesi bu sabah Coritza civarında, 30 ve 31 inci hudut işaretlerinin arasında bulunan mıntakadan tüfek ve el bombalarile Arnavut hudut muhafızlarına hücum etmiştir. Arnavut müfrezesinin derhal mukabele etmesi ve diğer müfrezelerin yardımı neticesi olarak Arnavutluk toprağına girmiş olan düşman çetesi tardolunmuştur. Yunanlı müteaarrızlardan altı esir alınmıştır. Arnavut zayiatı 2 ölü ve 3 yaralı askerden ibarettir.

Dün akşam İtalya Kralının mümessili generalin ikametgâhı civarında, Porto Edda'da, üç bomba patlamıştır. Hafif yaralılar vardır. Bu taarruzun failleri şiddetle aranmaktadır. Her iki hâdise hakkında sıkı taharriyat yapılmaktadır. İki mıntakada da sükûn iade edilmiştir.

YUNANİSTANIN TEBLİĞİ

Atina, 27 (A.A.) — Atina ajansı bildiriyor:

(Arkası: Sa. 4, Sü. 4 de)

Silâh altına çağrılacak Belçikalılar

İngiltere İmparatorluğu topraklarındaki Belçikalılar askere alınıyor

Ottava, 27 (A.A.) — Kanadanın Belçika elçisi Baron Silvercruys Ottavada gazetecilere beyanatta bulunarak, Kanadada ve İngiliz İmparatorluğunun diğer bölgelerinde bulunan 19 yaşından 25 yaşına kadar Belçikalıların mecburî askerî hizmete davet edileceklerini bildirmiştir. 35 yaşına kadar olan tebaanın da Londrada teşkil edilmiş Belçika lejyonuna bilâhare kaydedilmeleri talep edilmistir. Birleşik Amerikadaki Belçikalılar askerliklerini Kanadada yapmağa davet edilmişlerdir. Bütün bu efrat antrenmanları için İngiltereye sevkedileceklerdir.

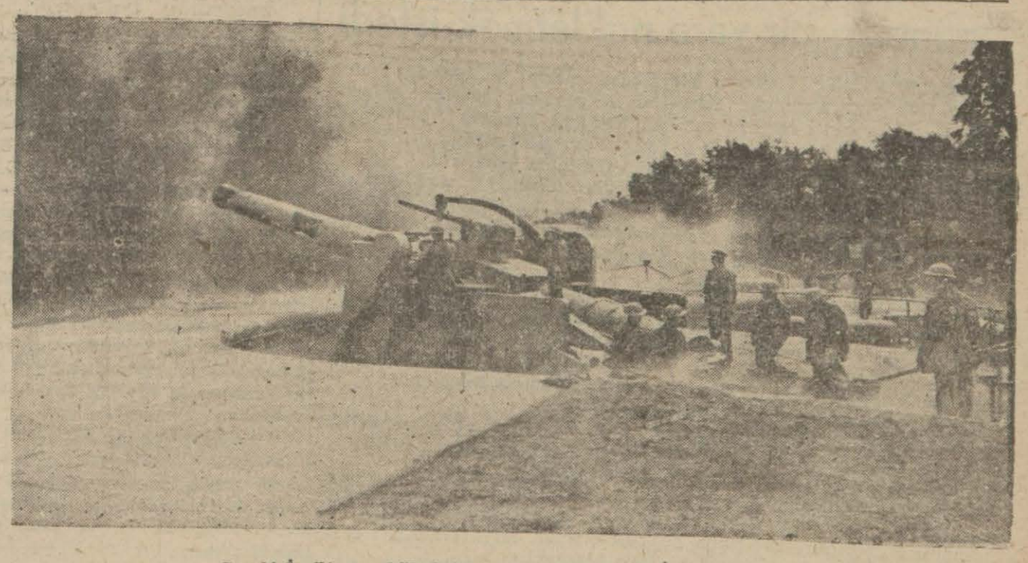

Cenubi İngiltere sahillerindeki uzun menzilli bir İngiliz topu

AFRİKA HARBİ

ingiliz donanması

Sidi Barraniye taarruz etti

Çölde kum fırtınası var

Londra: 27 (A.A.) — Amirallik dairesinin tebliğinde deniliyor ki:

Mısırda Sidi Barrani sahili civarındaki İtalyan tahaşşüdüne cuma günü sabahı erkenden, İngiliz tayyarelerile işbirliği halinde, Akdeniz filosu cüzütamları tarafından taarruz edilmiştir.

Düşmanın otomobilleri tahrip edilmiş ve bir benzin deposunda büyük bir yangın çıkarılmıştır. Kuvvetlerimizde hiç bir hasar, ölü ve yaralı yoktur.

GARP ÇÖLÜNDE KUM FIRTINASI VAR

Kahire: 27 (A.A.) — Röyter: İngiliz umumî karargâhının tebliği: Mısırda: Dün bütün gün garp çölünde şiddetli bir kum fırtınası hüküm sürmüştür. Sudan ve Kenyada keşif kollarımızın yeni faaliyeti kaydedilmiştir. Filistinde: İş'ara değer bir hareket olmamıştır.

(Arkası: Sa. 3, Sü. 1 de)

Hindi Çini ve civarı

Birmanya Yolu Normal işliyor

Hindiçînîde yeni bir hâdise çıktı

japonlar Birmanya yolu üzerindeki köprüleri bombardıman etti

Çunking: 27 (A.A.) — Röyter: Çin makamatı, Japonların Mekong köprüsünü hava hücumile tahrip ettikleri iddialarına rağmen, Birmanya yolunda münakalâtın normal surette devam ettiğini bildirmektedir. Çin makamatı, Japon hava hücumları hesaba katılarak, bütün hayatî noktalarda, mütemmim sallar, köprü ve inşaat malzemesi hazırlanmış bulunduğunu ilâve eylemektedir.

JAPON TAYYARELERİ ASMA KÖPRÜLERİ TAHRİP ETTİLER

Tokyo: 27 (A.A.) — Röyter: Domei ajansına göre, Japon donanmasına mensup tayyareler evvelki gün öğleden sonra Mekong civarında asma köprüleri tahrip ederek Birmanya yolu üzerindeki nakliyatı sektedar eylemişlerdir. Japon tayyareleri iki köprüyü tahrip etmişlerdir. Bunlardan bir tanesi Kunskuo denen asma köprüdür. Bu köprü-

(Arkası: Sa. 4, Sü. 4 de)

Hür Fransızlar Harekete geçti

Fransız İmparatorluğunu müdafa meclisi kuruldu

General Gol emrindeki tayyareler Lambarineyi bombardıman etti

Eden Hür Fransızlara yardım edileceğini söyledi

İngiltere Harbiye Nazırı Eden

Vichy, 27 (A.A.) — Müstemleke nezaretinin tebliğinde deniliyor ki: 22 ilktesrinde, âsilerin Hattıüstüva Afrikasındaki şefi olan De Larminat'in emrile, Gabonda Lambarine köyü, tayyareler tarafından bombardıman edilmiştir. Yerli ve Avrupalı halktan zayiat vardır.

Müdafaasız bir köy olan Lambarineye taarruz etmeden evvel tayyareler, köyün üzerine beyannameler atarak Fransaya sadık kalmış halkı mutavaata davet ve mukavemet ettikleri takdirde rayri muhariplerin, kadın ve çocukların tahliye edilmesini ihtar eylemişlerdir. Mühletin kısalığı ve

(Arkası: Sa. 4, Sü. 5 de)

HAVA HARBİ

Bremen Havuzları

Şiddetli hücuma Maruz kaldı

Bir Alman gemisi batırıldı

Londra, 27 (A.A.) — İngiliz hava nezareti tebliği:

Tayyarelerimiz pazar gecesi hava hücumlarına devam etmişlerdir. Bir çok hedefler üzerinde fena hava şartlarile karşılaşılmışsa da Berlinde bir tayyare fabrikası, bir elektrik santrali ve marşandiz garları bombardıman edilmiştir. Stettin Lenna ve Kolonyada petrol tesisatı, Hamburg, Cukshaven, Bremen tezgâhlarında havuzlar, Bremen Dortmund ve Braunşvayg'de demiryolları, Flessingue ve Anvers limanları ve düşmanın bir çok tayyare meydanları da bombardıman edilmiştir. Tayyarelerimizden biri üssüne dönmemiştir.

Brest Bombalandı, Bir Alman Gemisi Batırıldı

Londra, 27 (A.A.) — İngiliz hava nezareti tebliğinde deniliyor ki: Dün sabah şafak sökmeden evvel sahil müdafaa teşkilâtına mensup tayyareler Brest elektrik santraline karşı muvaffakiyetli hücum yapmışlardır.

Daha sonra başka tayyareler Norveç sahilleri açıklarında düşman gemilerine hava torpili atmak suretile hücum etmişlerdir. Bu hücumda bir düşman taşe gemisi batırılmıştır.

Orta İngilterede Bir Şehir Şiddetli Hücuma Uğradı

Londra, 27 (A.A.) — 26/27 geçesi düşman tayyarelerinin hücumunda Londra mıntakasında bazı evler ve dükkânlar hasara uğramıştır. Bir kaç yangın çıkmışsa da derhal söndürülmüştür. Bir kaç kişi ölmüştür. Yaralılar çok değil-

(Devamı Sa. 3 Sü. 3 te)

Lig maçlarına dün devam edildi

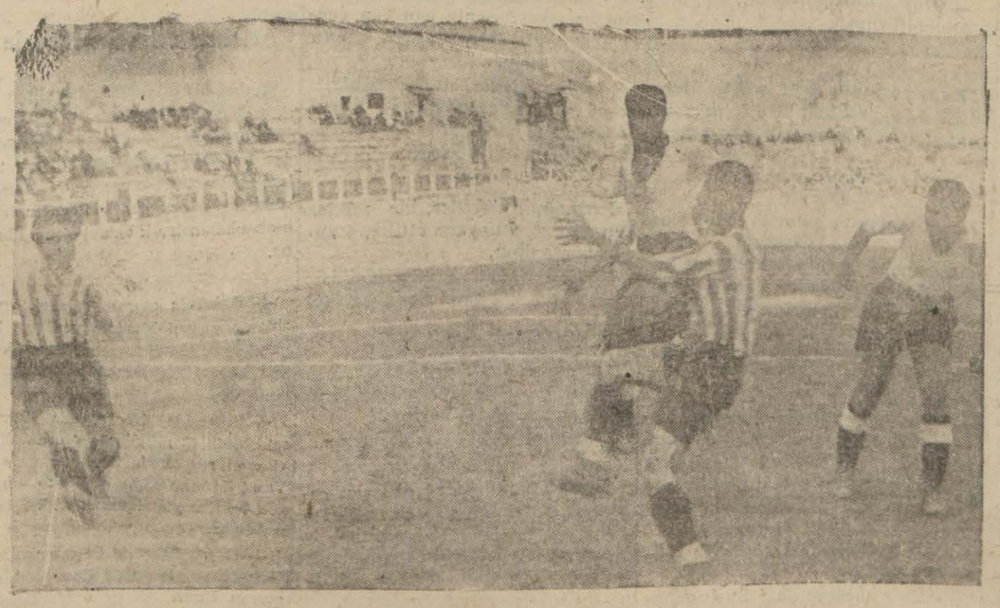

Lig maçlarına dün Şeref ve Fener stadlarında devam edilmiş, Fenerbahçe Altınordu'yu 4 - 1, Beşiktaş Vefayı 8 - 1 Galatasaray, Süleymaniyeyi 6 - 1, Beyoğluspor, Beykozu 1 - 0 yenmişlerdir. İstanbulspor da Topkapı ile 2-2 berabere kalmıştır. Resim Beşiktaş - Vefa maçından bir intıbaı gösteriyor. Maçların tafsilâtı 4 üncü sahifededir.

Eşine az rastlanır bir hâdise oldu

Arkadaşının kafasına sandalya vuran adam, mahkemede ağladı

Bir polis, sırıl sıklam, üzerinden sular sızan bir adamı Adliye merdivenlerinden çıkarıyor. Adamcağız, yırtınıp feryat ediyor. Pek acıklı bir hali var. Bu, bir maznundur. Seyyar satıcıdır. Adı İpekli Hasan Çetindir. Küçükpazarda, 17 numaralı kahvenin üstünde yatmaktadır. Kendisinden davacı olan seyyar satıcı Bozkırlı Mehmet ve diğer birkaç arkadaşı da ayni yerde yatmaktadırlar. Dün, Hasan Çetinin bir sabunu kaybolmuş, kahveye girerek: «Konyalılar !Sabunumu kim çaldı?» demiştir. Bozkırlı Mehmet, bu sözden alınmış, kalkıp Hasanın karşısına dikilmiş, Hasan da, kaptığı bir iskemleyi Mehmedin kafasına vurmuştur. İş polise aksedince, Hasan yalvarıp yakarmağa, af dilemeğe başlamış, fakat, Bozkırlı Hasan bir türlü davasından vazgeçmediği için, hakkında tutulan zabıtla Adliyeye gönderilmiştir. Hasan, yolda gelirken mahkûmiyetten korktuğu için, koşarak polisin elinden kaçmak, kurtulmak istemiş, koşarken denize düşmüştür. Denizden çıarılırken de:

— Aman, bırakın! Hazır düştüm. Mahkemeye gideceğime burada öleyim! diye, denizden çıkmak istememiş ve güç halle çıkarılıp Adliyeye getirilmiştir.

(Devamı Sa: 3, Sü: 3)

Cumhuriyetin 17 nci yılı Münasebetile YARIN

Gazetemiz zengin mündericatla çıkıyor

Cumhuriyet Bayramı münasebetile verilen hususî müsaade ile arttırdığımız sayfalarımızı en tanınmış imzaların en güzel ve çeşitli yazılarile dolu bulacaksınız.

İKDAM'ın yarınki Cumhuriyet Bayramı nüshasını mutlaka müvezzilerden isteyiniz.

Satış Deposu:
Rikardo Levi halefi
FİLİPO LEVİ
Havuzlu han No. 1 İstanbul

Büyük Tarihî Tefrika: 71

ÂLİ RESÛL

Yazan: ZİYA ŞAKİR

İmamı Hüseyin, karargâhı daha münasip bir yere nakletmek istedi

Cesur ve fedakâr Habip te bir kac yerinden yaralanmıştı. Yaraları da, ağırdı. Buna rağmen vaziyeti İmamı Hüseyine bildirmek istedi. Ortalık kararıncaya kadar bir çukurun içinde gizlendi. Gece olur olmaz, bin bir tehlike içinde, sürüne sürüne, muhasara hattını geçti. Bitap bir halde karargâha geldi. Doğruca İmamı Hüseyinin çadırına girdi. Vak'ayı olduğu gibi nakletti. Sonra, (Allah) a tevekkülünü gösteren bir eda ile gözlerini semaya çevirdi.

— Ya İmam!.. Elimen gelen işi yaptım. Fakat ne care ki, muvaffak olamadım. Artık, hakkın takdirine boyun eğmekten başka bir şey kalmadı.

Diverek sükût etti.

★

İmamı Hüseyinin çadırında bu vak'a cereyan ederken, Emevî ordusu serdarı Ömer, de maiyetindeki büyük küçük kumandanlarını çarına toplanmış, bir harp meclisi aktederek müzakereye girişmişti.

Ömer; müzakereye başlarken:

— Anlaşılıyor ki, (Hüseyin), bize teslim olmıyacaktır. Ve Beni Esetlilerin hareketinden de istidlâl ediliyor ki, böyle durup beklemek, günün birinde bizim için müşkil bir vaziyet doğuracaktır... Kendimizi ağır ber mes'uliyete atmamak için, artık harekete geçmeli.. (Hüseyin) i diri ve yahut ölü olarak ele geçirmiye gayret göstermeliyiz.

Demişti... Müzakere, bu mevzu üzerinde cereyan etti. Ve artık ertesi gün, harekete geçilmiye karar verildi.

Ertesi gün, Hicretin altmış birinci senesi Muharrem ayının 9 uncu çarşanba günü idi. O gün erkenden, Emevî ordusunda hareket başladı. Muhtelif asker kıt'aları yerlerini değiştiriyorlar.. süvariler ve piyadeler saflarını sıkıştırarak her taraftan ilerileyorlar.. muhasara cenberini küçültüyorları.

Emevî ordusu, üc kısma ayrılmıştı. Büyük kısmın idaresini, baş kumandan Ömer bin Ebi Vakkas almıştı. Sağ cenahtaki fırkanın başında (Ömer bin Haccac), sol cenah fırkasının kumandanlığında da, (Şemir) isminde zalim ve hain bir Emevî kölesi vardı.

İmamı Hüseyin; düşman ordusunun aldığı bu tertibatı görür görmez, artık korkulan büyük felâketin pek yaklaşmış olduğunu hissetti. Derhal, kafilenin bulunduğu mevkide yüksek bir yere çıkarak vaziyeti gözen gecirdi.

Kafilenin karargâhı düm düz bir yerde idi. Şayet düşman süvarileri umumî bir hücuma kalkacak olurlarsa, bütün kadınlar ve çocuklar, bir anda atların ayakları altında ezileceklerdi.

İmamı Hüsevin, karargâhı daha münasip bir yere nakletmek istedi. Feket her kes susuzluktan bunalmış, bitap kesilmiş.. yerlere serilmisti. Hic kimseye, ağır işler tahmil etmek mümkün değildi. Buna binaen İmamı Hüseyin, kafilenin bütün esva denklerini ve deve semerlerini, kadınların ve çocukların bulundukları cadırların etrafına yığdırmakla iktifa etti. Böylece, çepe çevre bir siper vücude getirildi.

Alman bu tertigat, kafile halkına.. bahusus, kadınlarla cocuklara büyük bir ürküntü verdi. Her taraftan bir feryat, bir vâveylâ yükseldi. İmamı Hüseyin, düşmanların merhamelerini bu bedbaht kadınlar ile çocuklar üzerine celbedebilmek için, biraderi (Abbas) ı yirmi süvari ile düşman ordusu baş kumandanına gönderdi.

Abbas, düşman karargâhına gitti. Büyük bir sükûnet ve soğukkanlılıkla, yapılan hareketi protesto etti:

— Bir kere, şu askerlerinize bakın. Mevcudunuz binleri geçiyor. Bu kadar askerin, suradaki beş on masum kadın ve cocuğa karşı gösterdikleri bu tedhiş hareketi, mertliğe ve insanlığa sığar mı?.

Dedi.

Düşman ordusu baş kumandanı hic bir ar ve hicap hissetmeden şu cevabı verdi:

— (Hüsevin), Emirülmüminin Yezide, isyan etmistir. Âsi ile ona tâbi olanlar, lâyık oldukları cezaları görecektir.

Bu ceadan kurtulmak istiyenler, harp baslamadan evvel gelsinler. Huzurumuzda Yezide biat versinler. Ancak böylece hayatlarını kur tarabilirler.

Dedi.

O zaman (Abbas) sabredemedi. Büyük bir hiddetle:

— Ya Ömer, bil ki.. binlerce askerin kusattığı su bir avuç insan arasında, Yezide biat vermyi aklından geciren bir tek fart yoktur. Şu halde harp olacaktır. Ve Allahın takdiri de verini bulacaktır. Ancak, usul ve anane mucibince, harbe ne zaman baslanacağını bildir. Biz de ona göre, ölüme hazır çalım.

Dedi.

Ömer, harbin ertesi günü öğleden sonra baslıyacağını söyledi.

Abbas, buna itiraz etti. Mechul ümitlere kapılarak:

— Perşenbe günü öğleden sonra harp edilemez. Cuma gecesi müminlerin ibadetine hasredilmistir. Ve o zaman esnasında muharebe ve mukatele âdet değildir. Şu halde, bir gün sabrediniz.

Dive, vaklasmıs olan felâketi bir gün olsun tehir etmek istedi. Fakat serdar Ömer,

(Arkası var)

Bayram nemazı

Diyanet İşleri Reisliği Muvakkitliğinden:

I — 28 teşrinievvel 1940 pazartesi günü akşamı, yani salı gecesi Kadirdir.

II — 1 teşrinisani cuma günü Ramazan bayramıdır.

III — Bayram namazı İstanbulda şarki Avrupa saatile 7 S. 8 D., ezanî ile 2 S. 1 D.

Ankara şarkî Avrupa saatile 6 S. 50 D. ezanî ile 1 S. 57 D. dadır.

IV — 41 derece arzında olan yerler İstanbula göre saat farklarını tatbik ederek Şarkî Avrupa saatile vakitlerini bulurlar; diğer arzlarda bulunan yerlerin vakitleri vasatî, mahallî saatle aşağıdaki cetvelde gösterilmiştir; ezanî saatlerde hiçbir tadilât yoktur.

Arz dereceleri	Vasatî saat S.	D.	Ezanî saat S.	D.
36	6	53	1	42
37	6	55	1	45
38	6	51	1	49
39	6	59	1	54
40	7	01	1	54
42	7	06	2	05

RAMAZAN: 26

28/10/940 PAZARTESİ

Öğle	11 58	İFTAR	17 12
İkindi	14 52	Yatsı	18 46
Akşam	17 12	İMSAK	4 46

ANADOLU HABERLERİ

Balıkesir de yol inşaatı ilerledi

17 inci yıla girerken mühim bir yol davası başarılmış bulunuyor

Balıkesir, 27 (İkdam muhabirinden)— Cümhuriyetin 17 nci yılına, Balıkesir vilâyeti mühim bir yol davasını başarmış olarak girmektedir. Geçen yıl seylâptan harap olan Balıkesir - Sındırgı yolunda 250 metrelik Bigadiç, 90 metrelik Sındırgı, 30 metrelik Cehennemdere, 30 metrelik Değirmendere köprüleri yeniden Balıkesir - Bandırma yolu üzerinde 45 adet köprü ve menfez betonarmeye tahvil edilerek inşa edilmiş ve mürur ubura açılmıştır. Balıkesir - Bandırma arasında 5, Balıkesir - Edremit arasında da 30 kilometrelik kısımlar yeniden yapılmıştır. Dursunbey - Tavşanlı istikametindeki tesviyeci turabiyeli yolun inşaatına da hararetle devam olunmaktadır.

Sias ceza evi

Sivas: 27 — Şehrimizde yapılmasına karar verilmiş olan yeni ceza evinin inşaatı 55.000 liraya ihale olunmuştur. İnşaat önümüzdeki mayısa kadar bitmiş olacaktır.

Işık söndürme tecrübesi

Sivas: 27 — Dün gece şehrimizde saat 21 de yapılan ve yarım saat devamlı ışık söndürme tecrübesi muvaffakiyetle neticelenmiştir.

Niğdede pasif korunma tecrübesi

Niğde: 27 — Şehrimizde saat on birden 12,30 a kadar devam eden bir pasif korunma tecrübesi yapılmıştır. Bu tecrübe esnasında halk sükûnetle sığınaklara girmişler ve korunma işlerinde vazife alanlar üzerlerine düşen ödevi yapmışlardır.

Burdurda yeni teşkil edilen kaza

Burdur: 27 — Dün saat 10,30 da şehrimizde hava hücumlarına karşı pasif müdafaa korunma tecrübesi yapılmış ve halk yedi dakika içinde sığınaklara iltica edercek bir an içinde şehri derin bir sükûn kaplamıştır. Tecrübe 40 dakika sürmüş ve muvaffakiyetle neticelenmiştir.

YENİ TEŞKİL EDİLEN KAZA

Antalya: 27 — Yeni teşekkül etmiş olan Gündoğmuş kazası yolunun açılması için icap eden tedbirler Vilâyetçe alınmış ve bu yeni kazaya çekilen telgraf hattı bitmiştir.

PİYASA

Adana pamuk ihracatçılar birliği lâğvedildi

Sümer Bankın Adanada pamuk mübavaa bürosu tesis etmesi ve diğer taraftan Ziraat Bankasının vaptığı pamuk mübayaa faaliyetinin genişlemesi ve 44 sayılı Adana tarım satış kooperatifinin, mevcudiyetini bariz bir surette hissetirmesi karşısında, hükmeti vücudü kalmıyan Adana pamuk ihracatçılar birliğinin lâğvına karar verildiği haber alınmıştır.

Almanyadan Yunus ve Köpekbalığı derisi isteniyor

Almanyanın Hamburg şehrinde bir firma İzmir balıkçılar cemiyetine müracaat ederek İzmir körfezinde tutulacak bütün Köpekbalıkları ile Yunus balıkları derilerine talip olduğunu bildirmiştir.

—o—

150 muallimin maaş zammı

Vilâyetimiz ilk mekteb muallimlerinden 208 kisi terfi ettikleri halde el'an bunlardan ancak 58 inin terfi zamlarını alabildikleri anlaşılmıstır.

Gerive kalan 150 muallimin bütce darlığı yüzünden hâlâ verilemiven bu zamlarının tedivesini teminen bir formül bulunmustur.

Şehir Haberleri

Boğaziçi halkının ihtiyacı karşılanıyor

Boğaz vapur seferleri halkın ihtiyaçlarına göre hazırlnıyor

Boğaziçinde oturan bazı karilerimiz, Şirket vapurlarının drekt postalarının azlığından, uzak mesafelerden gelen veya uzak mesafelere giden yolcuların, iki yakalı bütün iskelelere uğrayan Boğaz vapurlarında saatlerce vakit geçirmek mecburiyetinde kaldıklarından, Rumeli yakasında otobüslerde yer bulunamadığından ve otobüs yolculuğunun da apayrı bir dert olduğundan şikâyet etmektedirler. Dün bu hususta kendisile görüştüğümüz Şirketi Hayriye erkânından söz söylemeğe salâhiyetli bir zat, bize, bu hususta şunları söyledi:

«— Şirketi Hayriye, ötedenberi ve bilhassa son birkaç sene zarfında, Boğaz sakinlerinin bütün ihtiyaçlarını göz önüne alarak ve Boğaziçi halkının gönderdiği şikâyet ve temenni mektuplarını ve müracaatları da tetkik gözü önünde bulundurarak tarife tanzim etmektedir. Denebilir ki, bugünkü tarife, bugünün ihtiyacına en uygun olan tarifedir. Maamafih, şimdiye kadar olduğu gibi, şimdiden sonrası için de, Boğaz halkının yapacağı müracaatlar gözönüne alınacaktır. Meselâ, Ramazan için bir tarife hazırladık ve haftada bir kaç gece, saat yirmi dördü otuz geçe, Kavaklara kadar bütün iskelelere uğramak üzere ilâve seferler koyduk. Gene, akşamları Kavaklardan saat on sekizi otuz geçe bir sefer de tertip ettik. Bu suretle, Boğazın en uzak yerlerinde oturanların bile iftardan sonra İstanbula inip, gece dönmesini temin eyledik. Bundan başka, Cümhuriyet bayramına tesadüf eden 29 teşrinievvel salı akşamına mahsus olmak üzere, Ramazan tarifesinde mevcut Köprüden Kavaklara yirmi dört otuzda ve Kavaklardan Köprüye 18,30 da tahrik edilen ilâve vapurlardan ayrı olarak, gece yarısından sonra saat ikiyi otuz geçe, Köprüden Çengelköyüne kadar fevkalâde bir sefer koyduk. Gene ayni gece, saat ikide Üsküdardan kalkan bir araba vapuru Sirkeciye, iki buçukta Sirkeciden kalkan bir araba vapuru da Sirkeci iskelesine araba ve otomobil taşıyacaktır. Bu suretle, mutat tarifelerimizin haricinde, icap ettikçe böyle fevkalâde seferler de tertip ederek halkın bütün ihtiyaçlarına cevap vermekteyiz. Bu itibarla da, bütün Boğaz halkının Şirketten ve seferlerden memnun bulunduğu kanaatindeyiz.»

Dilsizlerin dünkü toplantısı

Cemiyetin eski ismi deâiştirilecek

Dilsizler ve sağırlar cemiyeti heyeti umumiye içtimaı dün saat on dörtte Eminönü Halkevinde yapılmıştır. Kongrede, yeni tanzim edilen ana nizamname kabul edilmiş, yeni nizamnameye göre, cemiyete körlerin de alınarak isminin «Sağır, Dilsiz, ve Körler Tesanüt Cemiyeti» olmasına karar verilmiştir. Yeni nizamnameye göre, kimsesiz sağır, dilsiz ve körler için bir yurt açılacak, burada, bunların iaşe ve istirahatleri temin edilecektir. Kongrede söz alan cemiyet umumî kâtibi Hayri Tanyeli, cemiyet azasına işaretle, şunları söylemiştir:

«— Geçen kongrede arzettiğim gibi siz ve biz yok, cemiyetimiz vardır. Hepimiz demek cemiyet demektir. Cemiyete kasdetmek bizim istikbalimize kasdetmektir. Eski cemiyet reisi Süleyman Gök aleyhine olduğu gibi bugün de bizim aleyhimize ayni gaye ve maksatla hareket eden üç kişi vardır. Bu menfaatperest arkadaşlara halisane tavsiyem, haksız hareketlerinden vazgeçmeleridir. Hükûmeti cumhuriyenin muhterem makamlarını beyhude yere işgal edip kıymetli vakitlerinin kaybolması yalnız bizim için değil, memleket ve milet için çok fenadır. Bu üç arkadaşın aramızdan çıkarılmasına idare heyeti karar vermiştir. Sayın heyeti umumiye arkadaşlarımız da kabul ederlerse haklarında Vilâyet yüksek makamına şikâyet edeceğiz. Sözlerime nihayet verirken bir noktayı bilhassa açık olarak huzurunuzda arzetmek istiyorum. Yukarıda arzettiğim üç fesat ve tahrikâtçının sözlerine kapılarak cemiyet aidatını vermiyorsunuz. Bu hareketleriniz cemiyetin yükselmesine değil, mahvolmasına müncer olur. Çok rica ederim, kimsenin tesiri altına girmeyiniz ve kimseye âlet olmayınız!»

Millî Müdafaa Vekili şehrimizde

Millî Müdafaa Vekili Saffet Arıkan, dünkü ekspresle Ankaradan şehrimize gelmiştir.

24 saatte cezalandırılan esnaf

Biri fırında 125 tane eksik ekmek bulundu

Son yirmi dört saat zarfında Emniyet Altıncı şube memurları tarafından yapılan teftişler neticesinde karnesiz çalışan üç şoför, para aldığı halde bilet kesmiyen üç, istiap haddinden fazla yolcu alan gene üç otobüs biletçisi, bozuk frenli kamyon kullanan iki, nizamî hadden fazla sür'atle giden altı, sıhhî muayene yaptırmıyan bir, numaralı kasket giymiyen bir, taşra plâkası taşıyan otomobille yük götüren bir ve dikiz aynası kullanan iki şoför yakalanarak haklarında zabıt tutulmuştur. Beyazıtta Süleymanın fırınında 125 kilo tartısı eksik ekmek bulunarak müsadere edilmiş, fırıncı Şevkinin ve şekerci Hilminin muayenesiz amele kullandıkları, aşçı Yamandi ile şekerci Salihin de dükkânlarını pis tuttukları görülmüş, hepsi hakkında ceza zaptı tutulmuştur.

—o—

Ekspres geç geldi

Cumhuriyet ve seker bayramları dolayısile tatillerden istifade etmek istiven bir cok memur, halk Ankaradan ve diğer yerlerden şehrimize akın etmektedir.

Ankaraya gidenler de cok fazladır. Fazla vagon ilâvesi ve hattın kalabalıklığı yüzünden Ankara ekspresi dün sabah ancak saat onu on gece Haydarpaşaya gelebilmiştir. Diğer trenlerde de gecikmeler vardır.

15 kayakçı genç yetiştirilecek

Beden terbiyesi genel direktörlüğü Erzurumda bir «Kayakçılık kursu» açmağı kararlastırmıştır. Bu kursa sehrimizden ve diğer şehirlerden 20 - 30 yaşları arasında 15 genc alınacaktır.

Gökte kuvvetli olmıyan milletlerin yaşıyabilmeleri güçleşmiş olduğunu bugün daha iyi anlamış bulunuyoruz. Millî havacılığımıza kuvvet ve hız vermek zorundayız.

Şeker çuvalları hakkında mühim bir karar

Çuval bedelleri 60-90 kuruşa çıktı

Şeker fabrikalarının toz şeker satışlarında çuval bedeli olarak şimdiye kadar müşteriden tahsil etmekte oldukları 35 kuruş yerine jüt çuvallar için 90 kuruş, pamuk çuvallar için de 60 kuruş faturalara ilâve ve tahsil edileceği haber alınmıştır. Boşalan çuvallar müşteri tarafından hiç bir işe kullanılmadan hemen satış yapan fabrikaya iade edildiği takdirde fabrikalar ayni bedelle kabul ve parasını müşteriye ğdiyeceklerdir. Henüz sevkedilmemiş bütün toz şeker siparişlerinin de bu hükme tâbi olduğu bildirilmektedir.

Bu çuvallar şeker fabrikalarının tesbit ettiği fiatin çok fevkinde piyasada satıldıklarından ve şeker şirkti çuvalları kendi satış fiati üzerinden aynen geri almağı da kabul ettiğinden dolayı çuval fiatlerine yapılan bu ilâvenin şeker fiatlerine hiç bir suretle intikal etmemesi lâzımdır.

ADLİYE ve POLİS

Bir ekmekçi arkadaşını vurdu

Hadisenin sebebi sarhoşluk yüzünden çıkan kavgadır

Dün akşam geç vakit, Galatada Perşembepazarında bir ağır yaralama vakası olmuştur. Galatada, Perşembepazarında Yusufun ekmekçi dükkânında çıraklık eden Sadullahla arkadaşı Mehmet, sarhoşluk yüzünden biribirlerile kavgaya başlamışlar, biraz sonra kavga kızışmış, Sadullah, oradaki ekmek bıçağını kaparak Mehmedin üzerine hücum etmiş ve muhtelif yerlerinden ağır surette yaralamıştır. Yaralı Mehmet, sıhhî imdat otomobilile Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmış, Sadullah yakalanmıştır.

Bir sandal battı, kayıkçı kurtarıldı

Küçük Mustafa Paşada Bostan sokağında 16 numarada oturan 60 yaşlarında sandalcı Hasan Yağlı dün saat onda sandalile Eminönü iskelesinden Harem iskelesine giderken, Kızkulesi açığında havanın şiddetinden kayığa su dolmuş ve batmıştır. Sandalcı Hasan, boğulmak üzereyken, Yunan tahlisiyesi tarafından kurtarılarak Beyoğlu Belediye hastanesine kaldırılmış, tedavi altına alınmıştır.

Bir motosiklet otomobile çarptı

Evvelki gece yarısından sonra saat üçte, Beyoğlunda Meşrutiyet caddesinde şoför Şükrünün idaresindeki 2509 numaralı taksi otomobilile Kasımpaşada Fırın sokağında 9 numarada oturan Zekinin idaresindeki 29 plâka numaralı motosiklet çarpışmışlar, otomobil hasara uğramıştır.

Hastahaneye giderken...

Beşiktaşta Yıldız caddesinde 41 numaralı evde oturan Abdullah kızı Dürdane, tedavi edilmek üzere Şişli Çocuk hastanesine giderken yolda düşmüş, sağ bacağından ehemmyietli surette yaralanmış, Şişli Çocuk Hastanesine kaldırılmıştır.

Kaburgasından çengele takıldı

Mezbahada et motöründe çalışan Hayri, motörden Mezbahaya et taşırken ayağı kayarak düşmüş, sağ kaburgasından motörün içindeki çengellere takılarak ehemmiyetli surette yaralanmış, sıhhî imdat otomobilile Beyoğlu hastanesine kaldırılarak tedavi altına alınmıştır.

★

★ Galatada oturan Tahsini, gene o civarda oturan Mustafa ve Dayı Mehmet fena halde döğmüşler. Tahsinin şikâyeti üzerine kavgacılar aranmağa başlanmıştır.

★ Sirkecide Hocapaşada Dervişler sokağında 12 numarada oturan Virjiniyi ayni mahallede 2 numarada oturan Yasef Berman döğmüş, Virjini'nin şikâyeti üzerine yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

★ Küçük Mustafa Paşa mahallesinde Çırakçıbaşı sokağında 10 numaralı evde oturan Rizeli Ali oğlu Ahmedi döğen ayni sokak sakinlerinden kaptan Hakkı ile annesi Emine yakalanmışlar, haklarında tahkikata başlanmıştır.

DIŞ POLİTİKA

Hitler - Peten

YAZAN: Profesör Hüseyin Şükrü BABAN

Almanya ile Fransa arasında zıddıyet ve husumet asırlarca bütün Avrupa siyasetine hâkim olmuştur. Son bir asır zarfında bir kaç defa bu iki büyük millet çarpışmış ve kâh biri kâh öteki galip gelmiştir. Napolyon bütün Alman memleketlerini istilâ ettikten sonra her taraftan tardedildi ve son karışına kadar Alman topraklarını terketmeğe icbar edildi. Daha evvelleri Fransız Başvekili Kardinal Rişelyonun politikası mihverini Avusturyanın tezlili, tezkili teşkil ediyordu.

Delkase gibi bir hariciye nazırile Kampon Biraderler gibi iki iyi sefir, (Barer) gibi nadir diplomatların himmetlerile asırdide İngiliz - Fransız husumet ve mücadelesini dostluğa kalbetmeğe muvaffak oldu. Şayanı dikkattir ki Londra ile Paris arasında bu yaklaşma Faşoda hâdisesi gibi iki memleketi harbe sürüklemek üzere olan feci bir ihtilâftan pek az müddet sonra tahakkuk etti. Fransa Mısır üzerindeki haklarından vazgeçti. Buna mukabil İngiltere Fasta Fransız hususiyet ve faikiyetini kabul etti. Bu samimî itilâfın inkişaf halinde olduğu ve Umumî Harbe tekaddüm eden on dört senelik devre zarfında Fransızlar hep Almanları çemberlemek için çalıştılar. Bir taraftan Rusları kendi ittifakları sahasına çekmeğe muvaffak oldukları gibi diğer taraftan da Almanya ve Avusturya ile ittifak halinde bulunmasına rağmen İtalyaya karşı İngiliz - Fransız - Rus hey'etine az husumetkâr bir tavır ittihaz etmesine imkân verecek bir politika takip ettiler.

Parisin nazarları ufuka sabit bir noktaya dikilmiş ve âlemde cereyan eden siyasî ve askerî hâdiseleri sırf bir zaviyeden, Alman düşmanlığı adesesinden görmeğe o kadar alışmıştı ki Büyük Britanyanın dostluğunu elde etmek için yapmağa mecbur olduğu fedakârlıkları gözü görmüyordu. Fransanın bu durumu İngilterenin an'anevî siyasetine uygun bulunuyordu. Malûm olduğu üzere Londra daima Avrupada en kuvvetli kara devleti aleyhine ittifaklar yapmak suretile karada bir muvazene temin eder ve deniz hâkimiyeti de elinde olduğuna nazaran beş kıt'adaki menfaatlerine zerre kadar halel iras edilmesine müsaade etmez.

1914 harbinde Fransa ve İngiltere müsterek galip gelince Loit Corç mâhut politikaya rücu ederek çok kuvvetlenen Fransaya karşı Berlini tutmağa başladı ve bu himaye takriben 1938 tarihine kadar devam etti.

Almanyanın tamirat ve tazminattan kurtulmasında, askerî mürakabeden yakayı sıyırmasında, Ren sol sahilinin gayri askeriliğini ihlâl etmesinde, Sar havzasının vaktinden evvel tahliyesinde, hattâ Avusturyanın ilhakında, Sudetlerin Almanyaya verilmesinde hep İngiltere Almanyayı takviye ve teşci ederek Fransadaki azimkâr adamları faraza Puankare ve Tardiyöleri hareketsiz, yalnız ve âtıl bıraktı. Avrupada tatbik edilen İngiliz politikası hiç kimse için bir olmadığından bazı Fransız devlet adamları sarıdde Alman - Fransız rekabeti ile Büyük Britanyanın nüfuzunu daimî bir surette takviye etmektense aralarında anlaşmayı ve hiç olmazsa kıt'a Avrupasına ait işleri Londranın kanalından geçmeksizin tesvive etmeği düşünmüşlerdi. Faraza bu meyanda Kayo zikrolunabilir.

Son muharebe ve mağlûbiyet Fransada bu eski temayül ve hisleri uyandırmış demektir. Laval ve Peten bu eski hulyayı hakikat sahasına isal etmeğe çalışıyorlar.

Fransız hariciye nazırı (Bodven) müştakbel Alman - Fransız münasebetleri, Alsas - Loren meselesinde Almanyanın takip edeceği siyasete bağlıdır, demiştir.

Hitler işbirliği için Fransayı memnun edecek bir yol tutmuş olmak lâzımdır. Filhakika Londranın Fransızlara karşı politikası ve Merselkebir ve Dakar hâdiseleri bir dereceye kadar Führerin işini kolaylaştırmıştır. Son dakikada Mister Çörçil Almanların kucağına atılmakta olan Fransızları tutabilmek için tatlı bir hitabe irat etmiştir. Kral Goerge de Mareşal Petene bir mesaj göndermiştir. Son dakika manevralarına benziyen bu teşebbüslerin geç kalmış olması muhtemeldir. Alman ve Fransız anlaşması, samimî ve ciddî olursa, herhalde Avrupa tarihinin bir dönüm noktasını teşkil edecektir.

Hüseyin Şükrü BABAN

İkdamın Edebî Tefrikası : 51

KISKANIYORUM!

Yazan: SELÂMİ İZZET

Hastalığın ne olduğunu biliyordum, eve ölüm kanat germişti, Bedia bitkin, perişan bir halde dolaşıyordu, ben üçüncü şahıs olarak muayeneye müdahale ediyordum; halbuki bu davayı vicdanıma karşı esasen kaybetmiştim... Bütün bunlar bana pusulayı şaşırtmıştı...

Uzun konuşacak olsam sesim falsolu çıkacaktı. Bunun için tek kelime söylüyordum.

İhsan sordu:

— Hastayı görelim mi?

— Görelim.

★

Yatıyordu. Balmumundan farksızdı. Gözleri aralıktı. Gözbeberlerinde fer kalmamıstı. Çok hafif nefes alıyordu. Nabız yok gibiydi. Şuurunu yarı yarıya kaybetmişti.

Yatağın yanında kanlı bezler, pamuklar bir leğende duruyordu.

Bir küçük leğen yarıya kadar kan doluydu...

Bir zaman kıskanarak baktığım bu yatak odası bir mezara dönmüştü.

Levantalar, pudralar, kremler bir tarafa atılmış, onların yerini ilâç şişeleri, merhem kutuları, şırıngalar, ampuller tutmuştu.

İlk defa bu odaya girdiğim zaman nasıl kendimi kaybettimse, gene öyle kaybettim.

Kendimden utanıyor, kendimden nefret ediyor, kendime lânet ediyordum. Ben buraya ne sıfatla gelmiştim? Ne sıfatla bu odaya girmiştim? Ve ne sıfatla, ne sıfatla bu hastayı muayene edecektim?

Fakat ne de olsa doktordum; buraya bu sıfatla geldiğim için harekâtımda bir serbestî hissediyordum. Gayri şuurî olarak tutuk ve müteredddit değildim. İçimde de artık vicdan azabı yoktu; yani ölüm döşeğine düşmüş olana kat'iyyen acımıyordum.

İnsan mezbahada boğazlanan mahlûklara acır mı?..

Bediaya artık kirli addettiğim eller doknamıyacaktı, onu benden başkası okşamıyacaktı. O benim, yalnız benim olacaktı.

İlk defa olarak, ben gittikten sonra, Bedianın bir erkekle beraber kalmıyacağına emindim. Artık içim rahat gidebilirdim, buluştuğumuz zaman içimde hiç bir şüphe olmıyacaktı.

Bu kurtuluşun bana neye mal olacağını henüz kestiremiyordum. Bunu kendi kendime sormuyor, düşünmüyordum. Halbuki hayatımın en feci anlarını yaşıyordum. O kadar sakinleşmiştim, itidalime öyle sahip olmuştum ki, geçen zamana:

— Dur!.. Çok güzelsin!.. Diyebilirdim.

★

Kapı aralandı, doktor Ali Dervişin başı göründü. Gözü ile işaret ederek bizi öbür odaya çağırdı.

Gittik. Bedia da oradaydı.

Doktor Ali Derviş:

— Kapıcının, şoförün kanlarını muayene ettim, hastanın kanına uymuyor. 4 üncü gruptan kan lâzım. Bayan Bedianın kanı 4 üncü gruptan. Kan vermeğe razı oldu.

Bana döndü:

— Siz bileceksiniz, bir mahzur yok ya?

Bedia!..

Bevnim yerinden fırlıyacak sandım. Hayır, hayır, her şey olur, fakat bu olamazdı! Bedia kanını veremezdi!.. Buna mâni olmalıydım. Amma nasıl! Ne söyliyebilirdim?.

Bir an zihnimde bir şimşek çaktı:

— Bnim kanım da 4 üncü gruptur dedim, kanı ben vereyim.

Bedia kolumdan tuttu, beni bir köseye çekti:

— Razı değilim dedi, ben vereyim ne çıkar? Senin işin kan vermek değildir. Seni buraya bunun için çağırmadım.

— Olmaz Bedia, bu kadarı kâfi... Senin canını acıtmalarını, seni kansız bırakmalarını istemiyorum, buna tahammül edemem.

★

Parmağımı deldiler, bir miktar kan aldılar, muayene ettiler. 4 üncü gruptandım.

Doktor Ali Derviş memnundu:

— Buna sevindim dedi, bu iyi oldu.

— Neden doktor?

— Sizden 400 veya 500 c.c. kan alabilirim. Siz pek az müteessir olursunuz. Halbuki bayan...

— Hakkınız var, ben hazırım...

★

Hastanın, daha doğrusu can çekişenin yatağının yanına Bedianın yatağına yerleştirdiler, yattım.

Kolumu uzattım, hastanın koluna yaklaştırdılar.

— Siz odadan çıkınız bayan.

— Kalsam ne olur?

— Çıksanız muvafık olur.

(Arkası var)

Son Haberler

TAARRUZ VUKUUNDA

Amerika Mukabele Edecek

Hull mühim bir nutuk söyliyerek İngiltereye yapılan yardımın devam edeceğini bildirdi

Vaşington: 27 (A.A.) — Hariciye Nazırı Cordel Hull dün Amerikanın dış siyaseti hakkında çok mühim bir nutuk söylemiştir.

Hull, ezcümle demiştir ki:

«— An çok naziktir. Bir kaç millet tahakkümlerini bütün dünya milletleri üzerine yaymağa çalışıyorlar. Amerika, medeniyetin şu esas prensiplerini müdafaaya azmetmiştir: Barış, adalet ve beynelmilel teşriki mesai. Diktatörler siyasetep ve iktısaden Amerikayı tehdit ediyorlar. Buna binaendir ki Amerika fevkalâde sür'atli bir tempo ile hazırlanmaktadır. Batı yarı küresine karşı tevessül edilecek her taarruza mukabele etmesini bileceğiz. Cenup Amerikası memleketleri ve Kanada ile müzakerelere devam ediyoruz, Amerika barbarca hücumlara muannidane bir surette mukavemet eden cesur ve kahraman İngiliz milletine yardımda devam edecektir.»

HULL'ÜN FRANSIZ BÜYÜK ELÇİSİNE TEBLİĞİ

Vaşington: 27 (A.A.) — D.N.B.: Gazeteciler toplantısında beyanatta bulunan Hariciye Nazırı Hull, Amerika hükûmetinin Havana konferansında alınan kararlar mucibince, Amerikadaki Fransız adalarının hâkimiyet değiştirmesini kabul etmiyeceğini Fransız büyük elçisine tebliğ etmiş olduğunu söylemiştir.

HULL TAHRİRATIN MEFADINI SÖYLEMİYOR

Hull, Ruzvelt'in Vichy hükûmetine gönderdiği tahriratın, aşağı yukarı Hitler ile Mareşal Petain'in buluştukları zamana tesadüf etmiş olduğunu bildirmiş, fakat bu tahriratın mefadı hakkında izâhat vermekten içtinap etmiştir.

RUZVELT'E YAPILAN İSNAT

Hariciye Nazırı Hull, Sendikalar şefi Lewis'in Ruzvelt'i Amerikayı harbe sürüklemekle itham etmesini şiddetle tekbih ve bu isnadı tamamen asılsız olarak tavsif etmiştir.

Afrika harbi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Bu sabah saat 2,40 ta tehlike işareti verilmiştir. Alârm yarım saat sürmüştür.

TOBRUKTA BİR KIŞLADA YANGIN ÇIKTI

Dün verilen bir tebliğe göre, İngiliz bombardıman tayyareleri İtalyanın Tobruk üssüne muvaffakiyetli bir taarruzda bulunmuşlardır. Bombardıman neticesinde ezcümle deniz efradının bulunduğu kışlada yangın çıkmıştır. Eritre ve Habeşistanda da muvaffakiyetli keşif akınları yapılmıştır.

Almanya dünyaya hükmedemiyecek

Londra, 27 (A.A.) — Mesai nazırı Bevin, dün irat ettiği bir nutukta Almanyanın tahakkümünü bütün dünya üzerine tesmile çalıştığını ve fakat bu tesebbüsün akim kalacağını söylemiştir.

Japon Sefiri Stalin ile görüşemiyecek

Tas Ajansının tekzibi

Moskova: 27 (A.A.) — Taş ajansı dün aşağıdaki tebliği neşretmiştir: Japon gazeteleri, Japon sefirile Stalin'in 26 birinciteşrinde bir görüşme yapacaklarını yazmaktadır. Taş ajansı bu haberin hakikate muvafık olmadığını beyan etmeğe mezundur.

Tunada işletilen Yunan nakil vasıtaları

Sofya, 27 (A.A.) — Nehir üzerinde naklivat yapan Yunan şirketleri, yabancı gemiler ve yabancılar tarafından kiralanmış gemiler üzerine kontrol hakkı veren ve Romanya hükûmeti tarafından merriyyet mevkiine konulan kararnameyi şiddetle protesto etmişlerdir. Yunan şirketlerinden kiralanan ve Tuna üzerinde hububat nakli için işletilen 14 romörkör ve 24 mavna vardır.

İsvec millî müdafaa istikrazı

Stokholm: 27 (A.A.) (Havas) — 700 milyon krona varacağı umulan İsvec millî müdafaa istikrazının kavdı bu gün kapatılacaktır. İsvec kralı 400 bin kronluk hisse almıştır.

KISA AJANS HABERLERİ

Hindistanda

★ Şanghay: 27 — Bombaydan öğrenildiğine göre, bir çok Japonlar İngiliz Hindistanını terketmekte, bir çokları da gitmeğe hazırlanmaktadır.

Finlândiyada

★ Helsinki: 27 — 1 kânunuevvelden itibaren beynelmilel telgraf ve telefon muhaberatı için kullanılan altın frank 12 yerine 16 Finlanda markı esasına göre hesap edilecektir.

İtalyada

★ Livourne: 27 (Stefani) — Bahriye zabitlerile âlimlerden mürekkep bir Alman teknik askerî komisyonu, buradaki harp inşaatı fabrikalarile deniz akademisini ziyaret etmiştir.

Holanda Hindistanında

★ Londra: 27 — Holanda Hindistanında almanca ders, mektep programlarından kaldırılacak ve bu derslere hasredilen saat, beden terbiyesine hasredilecektir.

Denizlerde

★ Stokholm: 27 — «Prenses Rognhild» adındaki Norveç vapuru, Haugesund yakınında bir mayine çarparak batmıştır. Altı yolcu telef olmuştur.

Macaristanda

★ Budapeşte: 27 — Aralarındaki umumî af, itilâfnmaesi mucibince Slovakya hükûmeti 21 siyasî Macar mücrimini Macaristana iade etmiştir. Macaristan da Slovakyaya 10 siyasî mücrim teslim etmiştir. (A.A.)

Alman tayyarelerinin hücumuna karşı tedbir

İngiltere kollayıcılık usulünden iyi netice aldı

Londra, 27 (A.A.) — Reuter: İngiliz levazım nezaretince ahnan raporlara göre, son zamanlarda sanayi müesseselerinde tatbik edilen tayyare kollayıcıları sistemi muvaffak olmuştur. Kollayıcısı olan müesseseler hava tehlike işareti verildikten sonra da tehlikenin yaklaştığı kollayıcı tarafından haber verilinceye kadar normal mesaisine devam etmektedir. Bu sistem sayesinde harp sanayiinin binlerce mesai saati kazandığı anlaşılmaktadır.

Bugüm Romada mühim bir hâdise vukubulacak

(Bastaarfı 1 inci sayfada)

projesi ki bu iki memleketteki 5 inci kolların zayıf olması yüzünden akim kalmıştır.

3. — Ansızın Cebelüttarıka inmek.

Muharrir ilâve ediyor:

Bu yeni plân da akim kaldığı takdirde öyle zannolunur ki, Hitler tekmil Avrupa ve Asyanın bütün meseleleri bilittifâk halle vâsıl olduklarını ve buna binaen kendi kanaatine İngilterenin harbe devam etmesi için ortada hiçbir sebep kalmadığını bildirmek tasavvurundadır.

Muharrir, bu plânın diğer devletlerin ve ezcümle Sovyetler Birliğinin teşriki mesaisini istilzam eylediği mütaleasındadır.

Observer gazetesinin müdürü Garvin de haftalık makalesinde şu satırları yazıyor:

Suriyeyi bir üs haline ifrağ için her şeye teşebbüs edilecektir. Bu üssün Mısıra hücum için kullanılmak istendiği muhakkak olmakla beraber diğer hedefi de Iraktan Şam Trablus ve Hayfaya gelen petrol borularını ele geçirmektir. İngiliz filosunu limanlarından ve İaşelerinden mahrum etmek suretile doğu Akdenizinden çıkarmak isteyen Mussolininin sabit fikri budur.

Hava harbi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

dir. Orta İngilterede bir şehir büyük bir taarruza uğramıştır. Bu şehirde çıkan yangınlardan bazıları oldukça şiddetli olmuşsa da şimdi hepsi söndürülmüştür. Yüksek infilâklı bombalardan binalar hasara uğramıştır. Alman ilk raporlardan ölü ve yaralıların şimdiye kadar bu sehirde kaydedilen zayiat miktarından fazla olduğu anlaşılmaktadır.

İngilterenin cenubu şarkî mıntakasının bir çok noktalarında muhtelif evler ve dükkânlar hasara uğramıştır. Hasarat mühim değildir ve kurbanların adedi azdır.

Başka yerlere yapılan münferit hücumlar az hasarı mucip olmuştur. Kurbanların adedi azdır.

Gece düşmanın bir bombardıman tayyaresi tahrip edilmiştir.

Diğer cihetten 25/26 gecesi bir düşman tayyaresinin daha düşürüldüğü öğrenilmiştir.

Eşine az rastlanır bir hâdise

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Polis, Hasanı nöbetçi müddeiumumisinin karşısına çıkarıyor. Müddeiumumî ifadesini alırken, Hasan, zari zari feryat etmekte, Müddeiumuminin ellerine sarılmakta ve şöyle demektedir:

«— Ben hapishaneye bir kere girdim. Orasının ne netameli yer olduğunu bilirim. Allah göstermesin, bir daha gitmek istemem. Allah aşkınıza, beni bırakın!

Bozkırlı Mehmet te pek inatçı bir delikanlı. «Nuh!» diyor da «peygamber» demiyor. «Benim davam davadır. Cezayı çeksin de, aklı başına gelsin!» diyor ve davasından bir türlü vazgeçmiyor.

Hasan, hâlâ yalvarmaktadır:

«— Kölen olayım Mehmet, şu davandan vazgeç!»

Fakat, hayır! Bozkırlı Mehmedin dediği dedik.

Üzerinden sular sızan Hasan, yukarı kattan aşağı kattaki Sultanahmet Üçüncü Sulh Ceza mahkemesine getirilinceye kadar, şahitler, Bozkırlı Mehmedi hayli yumuşatıyorlar.

Hakim Münibin huzuruna gelince, davacı Bozkırlı Mehmet şöyle diyor:

«— Beyim! O, zaten denize düştü, cezasını çekti. Haydi, benden bulmasın da, kimden bulursa bulsun.»

Bunun üzerine dava sukut ediyor. Hasan, mahkemeden çıkarken, hâlâ söyleniyor:

«— Hapishane mi? Bir daha Allah göstermesin. Ben oranın ne olduğunu bilirim!»

İşaretler

Bravo Yunanistana!

Yazan: NİZAMETTİN NAZİF

Arnavutluk «?» hududundan güzel bir haber geldi:

Bir rivayete göre 250 bin, bir rivayete göre yarım milyon İtalyan süngüsü dizili bir hududa bir Yunan hudut müfrezesi, bombalarını fırlatarak ve süngülerini takarak daldırmakta tereddüt etmemiş.

Haberi, Faşist İtalyanın propaganda vasıtası olan Stefani ajansı şöyle tebliğ ediyor:

«Bir Yunan çetesi, bu sabah, Görice civarında 30 ve 31 inci hudut işaretlerinin bulunduğu mıntakadan Arnavut hudut muhafızlarına hücum etmiştir. Arnavut müfrezelerinin ve diğer müfrezelerin yardımı neticesi olarak düşman çetesi tardolunmuştur. Yunanlı mütecavizlerden altısı esir alınmıştır.»

Bu tebliğ tam 36 kelimeden ibarettir. ve itiraf etmek lâzımdır ki bu bir tezat ve mugalâta şaheseridir. Bunu okuduktan sonra az kelime ile cok mugalâta yapmak hünerinde Stefaninin eşsiz olduğunu kabul etmemek elden gelmiyor. Şu mugalâtaları sıralıyalım:

1 — «Bir Yunan çetesi, bu sabah Görice civarında .... hücum etmiştir» cümlesinde ya «bu sabah» kaydı doğru değildir, yahut «çete» kelimesi. Bir çete güpe gündüz saldırmaz. Ben çetecilik yaptım bilirim. Çetecinin çalışma zamanı gece ve müttefiki karanlıktır. Eğer vak'a gün ağardıktan sonra cerayan etmisse ve hakikaten olmuşsa bunun bir nizamî kuvvet olduğunu kabul etmek lâzımdır.

2 — «Arnavut hudut muhafızlarına hücum edilmiştir.» deniliyor. Niçin hücum edildiği söylenmiyor. Yunan milleti gibi bitaraflıkta ve sulh taraftarlığında rekor kıran bir milletin ordusu durduk yerde bir hududa tecavüz etmez. Bilâkis hudut isaretlerine büyük bir saygı ve dikkat gösterir. Bunu en iyi bilenlerden biri de biziz. Zira Yunanistan bizimle de hemhuduttur.

3 — «Arnavut müfrezelerinin ve diğer müfrezelerin yardımı neticesi olarak düşman çetesi tardolunmuştur.» cümlesi ajans Stefaniye büyük bir ihanette bulunmaktadır. Roma müessesesinin bunu farketmemiş olması hayrete değer. Şöyle ki:

A — «Düşman çetesi Arnavut müfrezelerinin ve diğer müfrezelerin yardımı neticesinde tardedilmiştir» demek, huduttan giren kuvvetleri İtalyan süngüsü karşılamıştır demektir. Bu «diğer müfrezeler» başka ne müfrezeleri olabilir?

B — «Arnavut müfrezesi» tâbiri içinde bir «Arnavut çetesi» sırıtmaktadır.

C — Yunanistandan gelen kuvvete yukarda «Yunan çetesi», aşağıda «Düşman çetesi» denmesi ise bizi fatalement su neticeye ulaştırır:

İtalyan dilinde «Yunan» kelimesi ile «düşman» kelimesi ayni mânaya gelmektedir.

4 — Tebliğ, «Yunanlı mütecavizlerden altısı esir edilmiştir.» cümlesi ile nihayet buluyor. İtalyan iddiası doğru olsaydı bu cümleden sonra tebliğe şu tarzda bir cümle ilâvesi icap ederdi:

«Esirlerin üstünde üniforma yoktu. Bunların tutuldukları anda çekilen resimleri yakında neşredilecektir.

«Mütecaviz» kelimesine ise nihayet gülünür.

★

Netice:

Eğer vak'a doğru ise şu hâdiseye en uygun tebliğ şu tarzda yazılabilir:

«Tarafımızdan silâhlandırılan bir Arnavut çetesi verilen vazifeyi görmek üzere Yunan hududuna girmiş ve kendisini karşılayan bir Yunan hudut müfrezesi önünde tutunamıyarak hatlarımıza iltica etmistir. Takip esnasında hududumuzu 30 ve 31 inci işaret taşları arasından biraz aşmış olan Yunan müfrezesi, huduttaki İtalyan ana vatan kuvvetlerinin müdahalesine ihtiyaç bırakmadan kendi hatlarına dönmüştür.»

«İmza: Stefani.»

★

Bu hâdisede, İtalyan iddiasına ve Yunan tavzihine rağmen gözüme vuran bir hakikat var ki hoşuma gitti doğrusu. Demek ki Yunanistan Arnavutluk hudutlarında âzamî dikkat göstermektedir. Demek ki orada bulunan Yunan kuvvetleri, memleket müdafaası uğrunda her fed[illegible]ığı göze almış bulunmaktadırlar. Amma karşıda iki yüz elli bin kişi, beş yüz bin kişi varmış. Amma karşıda gıcırı bükme bir motörlü Po ordusu varmış... Demek ki bütün bunlar vız geliyor Garbî Yunan hudutlarındaki Elen çocuğuna.

Böyle bir milletin müttefiki olmak insana gurur veriyor. Bravo Yunanistana!.

Nizamettin Nazif

MÜSAHABE

Hayır! Bu Mevzu Bayatlaşmamıştır!

Yazan: NİZAMETTİN NAZİF

Size bugün yediklerimizden, içtiklerimizden bahsedeceğim. Evet yediklerimizden ve içtiklerimizden, bilhassa bunların nisliğinden, lezzetsizliğinden, ve ne idiği belirsizliğinden...

Vazifesi ne büyük dikkat, ne sinirli bir titizlik ve ne usanmaz bir devam ile görmekte olan aziz dostum Lûtfi Aksoy, bu yazdanberi fiat listelerini bir parça hale yola kovar gibi oldu. Fakat sorarım size:

«— Biz, İstanbul hemşerileri yalnız pahalılıktan mı şikâyetçiyiz?»

Süphesiz hayır... Biz, çok daha ziyade bu şehirde lokantaların pisliğinden, önümüze konan yemeklerin lezzetsizliğinden ve çok defa iptidaî madde bakımından temiz ve halis sayılamayışından muztaribiz.

Belediye Reis muaviniminiz, az çalısmadı, az çalışmıyor. İki derece terfie haklı olduğu asla inkâr edilemez. Fakat, aylardanberi devam eden gayretli kontrolüne rağmen, dilediği işi şu Deli Sultan İbrahim devri subaşıları kadar dahi halledebildiği iddia olunamaz.

Geçenlerde müdekkik, müverrih dostum Reşat Ekrem Koçu, hayat pahalılığına karşı, Deli İbrahim devrinde alınmış olan şiddetli ve «dikkatli» tedbirleri şöyle bir sıralıyacak oldu... Vallah... iki saat sürdü.

Acaba bütün gayreti boşa gitmiyen Lûtfi Aksoy neden istediğimiz kadar ve umduğu gibi muvaffak olamıyor?

Sebebi basittir. Ve bu sebep yalnız pahalılığın değil, pisliğin, lezzetsizliğin ve «mağuşşivet» in alabildiğine devam edebilmesinin de sebebidir. Zira bizim şehrin yiyecek icecek satan esnafında «kendi kendini kontrol» etmek hassası yoktur.

Kendi kendini kontrol etmek... İşte bu en mühim şehir davamızın bam teli buradadır.

Yiyecek içecek satan adam, kendini sattığı maddelerin yalnız «satıcı»sı olarak ayar ediyor. Bu esnafı iğneyi kendilerine batırdıktan sonra çuvaldızı başkalarına batırmağa alıştırmalıdır.

Adamın umurunda mı? Herif dükkânına bir «Elkâsibü habibullah» levhası yerleştirmiş, kurduğu çarkın bütün vazifesi kendi kesesini doldurmaktan ibarettir sanıyor. Müşteri verilen yemeği yerken tiksinecekmiş... Onun umurunda değildir. Kullandığı yağların pisliği hemşerileri mide hastalıklarına uğratacakmış... Onun umurunda değildir, onun davası yalnız kazanmak, kazanmak ve kazanmaktır.

Surasını da unutmamak lâzımdır ki bu adamlar çok defa evlerinde de böyle yemekler yiyorlar. Evlerinde kendi önlerine konan tabaklar da tıpkı lokantalarındaki gibi, pis murdar bezlerle silinmektedir. Evlerinde kullandıkları çatal ve bıcaklar da lokantalarındaki çatal ve bıçaklar gibi paslıdır. Bu adamların evlerindeki çatal ve bıçakların temizlenmesi de tıpkı lokantalarındaki sefil tarzlarda yapılır. Yani soğuk suya şöyle bir daldırılır ve bir pis bezle kurutulur.

Bu lokantacı, müşteriye yemek getiren garsonun tırnakları pis dişleri küflü, üstleri başları kir içinde olduğunu nasıl farkedebilir ki; bizzat kendisi onların aynidir.

Binaenaleyh, bu faciamıza nihayet verecek hal şekli, ortada şu tarzda boy gösteriyor demektir:

1 — Lokanta açacak adamlar, evvelâ, temiz yemek yemeğe alıştırılacaklardır. Yani titiz insanlar olmalarına dikkat edilecek, sonra iyi insanlardan, yani yemek yerine vatandaşlara zehir vermiyecek tıynette insanlardan olmalarına ehemmiyet verilecektir.

2 — Lokantaların kontrolünü yapacak olanlar bir aşçı gibi yemek pişirmesini bilen ve en müşkülpesent lokanta müşterileri ayarında titiz memurlardan seçilecektir.

Bunun da çaresi şudur:

«Aşçı mektebi açmak. Garson mektebi açmak. Lokanta idare etmeği bir san'at haline sokmak.»

Ötedenberi tekrarlar durum:

«Bu pis yemeklerin girdiği yer midemizdir. Ve bilgisi, seciyesi en ufak bir kontrole tâbi olmıyan bir takım esnafa, midelerimizi diledikleri şeyi sokmak müsaadesini bahşetmişizdir. Halbuki, ezkaza hastalansak, ayni mideye atacağımız bir komprime için bakmız bu cemiyette ne merasim yapılır:

1 — İlâcı tavsiye edecek olan zat yüksek tahsil görmüş ve sonra en az üç yıl staj ve beş yıl tecrübe görmüş bir tabiptir.

2 — Satan zat yüksek tahsil görmüş ve yıllarca tecrübe görmüş bir eczacıdır.

3 — İlâcı yapan müesese çeşit cesit kontroller altında ve sayısız kanunî mes'uliyetler içinde çalışan mütehassıs kimyagerler tarafından idare edilir.

Böyle olduğu halde o ilâç, sağlam bir ambalâj içindedir ve sıhhati tam bir hastabakıcı kızın elinden alırken bile sayısız tereddütler hissederiz.

Midemizi suurlu tıbba teslim ederken bile nihayetsiz kontroller kullanırken, pis aşcının bütün maddelerine açık pasaport vermek hatamız devam ettikçe ne mide hastalıklarımız bitecektir, ne de bu şehirde bir temiz lokanta bulup temiz bir sahan yemek yiyebileceğiz.

Kendi kendini kontrol eden esnaf... İşte İstanbul Belediyesine bir hedef....

Fransa sulh peşinde

(Bşmakaleden devam)

ne gelecek olan bir berri Avrupa bloku teşkil etmek ve Fransayı da bu bloka sokmak istediğine hükmediyorlar. Almanya hariciye nezaretinin gazetesi de, «Avrupanın tesanüdüne ve selâmetine giden yola mânia teşkiline devam etmek cür'etkârlığında bulunan İngilterenin kuvvetine karşı amansız harbe devam olunacaktır.» demek suretile Almanyanın hakiki bir sulh değil; harp için sulh yaptığını gösteriyor.

«Hayat sahası», «yeni nizam» gibi müphem fakat belâlı formüllerden sonra işmdi ortaya bir de «Avrupa tesanüdü» palavrası çıkarılmıştır. Hangi Avrupa tesanüdü? Almanyanın işgali altında bulunan Cekoslovakya, Polonya, Norveç, Danimarka, Hollanda, Belçika, Fransa ve Romanya gibi memleketler, istiklâl ve hürriyetlerini kaybetmis. tazyik altında inlerken Avrupa tesanüdünden bahsetmek için, insanın, kalemini kasap süngerile silmiş olması lâzımgelir. Ortada «Avrupa tesanüdü» diye bir şey yoktur; Avrupada mihver «tahakkümü» vardır. «Tesanüt» diye yaldızlı bir hap sekline konulmuş olan bu tahakkümü, Amerika efkârı umumiyesinin yutmasına imkân yoktur. Avrupadan bahse lüzum görmüyoruz; çünkü, Avrupanın işgal edilen kısmı, bu tesanüdün ne mal olduğunu bildiği gibi, henüz bu felâkete uğramamış yerlerde de, bu tesanüt, milletlerin uykusunu kaçırmaktadır.

Şimdilik Alman işgal ve tehdidi altında, onunla beraber sürüklenip giden milletlerden teşekkül edecek blok, Fransa ile İspanya filen harbe müdahale etmedikçe, harbin gidişi üzerinde bir tesir icra edemiyecektir. Bu iki devletin, «işbirliği» denilen şeyi, harbe kadar götürüp götürmiyeceklerini ise zaman gösterecektir.

Abidin DAVER

Göklerde kuvvetli ve yenilmez bir millet haline gelmek gayemizdir. Fitrenizi, bu gaye için çalışan Hava Kurumuna veriniz.

Dağarcık

Yeni şiirlerden: Bahar yine geliri

Genç şairlerden biri, böyle b[illegible] şiir yazmış:

«Bahar beklediğimi getirmedi,»
«Bahar yine gelir!»

Evet, bu bahar, beklediğimi g[illegible]tirmedi, yazıklar olsun ona! diy[illegible] üzülmeğe ne hacet! Bahar kıtlığ[illegible]na kıran girmedi ya, bahar yi[illegible] gelir, yaz yine gelir! Gelir amm[illegible] talihi olmıyana bahar neylesi[illegible] yaz neylesin? Gençlikte, böyle h[illegible] eli boş gelen ve bize hep boş veri[illegible] geçen baharların peşi sıra biz d[illegible] böyle avunurduk:

Bahar beklediğimi getirmedi,
Bahar vine gelir!

Evet, bahar kıtlığına kıran gi[illegible]memişti ya, bir yıl sonra, o naze[illegible]ninim, takınmış takıştırmış, çak[illegible]mış çakıştırmış, iki dirhem, bir çe[illegible] kirdek, vine eglir, karşımıza diki[illegible]lirdi. Fakat, bakardık, bize karş[illegible] yine elleri bomboştu. Gülü başka[illegible]larına sunar, bülbülü ellere dinle[illegible]tir, yasemini başkalarına koklatır manolyayı ellerin göğsüne taka[illegible] ve yine bize boş verip giderdi.

Vâkıâ bahar kıtlığına kıran gir[illegible]memişti, o nazlım bir yıl sonra yi[illegible]ne gelecekti. Gelecekti amma, ser[illegible]de talihsizlik olduktan sonra, mü[illegible]barek, sittin sene gelmiş, gitmiş kime ne? Malûm a, şair demek, biraz da âşık, yani Allahlık demektir. Onun için şairin nasibi, baharda[illegible]dan bahara, şöyle böyle kendini a[illegible]vutmak ve yaz gelince de:

«Yine yaz ayları geldi»
«Hasretin bağrımı deldi!»

Diye temmuz sıcağında dövünmektir.

Osman Cemal KAYGILI

Dünden Bugüne

Tüy dikti

Matbaadaki arkadaşlar arasında, dilimizdeki bazı tabirlerin nereden geldiğini aramağa meraklı bir arkadaş vardır Bize ara sıra, işten başımızı alabildiğimiz kısa zamanlarda tetkikleri hakkında malûmat verir, istifade ederiz.

Bir iki gün evvel de «Tüy dikti» tâbirinin nereden geldiğini şöyle izah ediyordu:

Eskiden Avrupanın bütün memleketlerinde olduğu gibi, Şarkî Anadolu köylerinde de abdesthane yokmuş. Köylüler def'i hâcet için zemini toprak bir damı - dam, dört duvar ve bir çatı demektir - bu makamda kullanırlarmış. Bu damların kapılarında bir sicimle bir çiviye bağlı tavuk tüyleri bulunurmuş. Sıkıntısını izale için dama giren her köylü orada bıraktığı «nesnenin» üstüne bir tüy dikermiş. Meselâ haftada bir, bu tüylerin ucundan tutarak kurumuş «nesneleri» tarlalara atarlarmış ve abdesthane olarak kullanılan damın toprak zemini tertemiz olurmuş, İşte «ettiği halta tüy dikmek» tâbiri buradan geliyormuş ve tuhafı şu ki...

Tam bu sırada hademe Vichy hükûmetinin Almanlarla işbirliği ettiği telgrafını muhtevi ajans bültenini getirdi ve bizim «ettiği halta tüy dikmek» mübahasesi güme gitti.

E. H.

RADYO

281nci Te[illegible] [illegible]zartesi

8.00 Program, 8.03 Mzik: Hafif program (Pl.), 8.15 Ajans haberleri, 8.30 Mzik: Hafif program (Pl.) 8.50 Ev kadını - (Konuşma: Çocuklarımıza ne okutalım?), 9.00 Kapanış. 12.30 Program, 12.33 Marşlar, 13. İstiklâl marsı ve C. H. P. Genel Başkan Vekili ve sayın Başvekil Dr. Refik Saydamın Cümhuriyet Bayramını acış nutukları, 13.20 Ankara Ulus Bayramından naklen neşriyat: Bayram tezahüratı, 14.00 Marslar ve halk havaları (Pl.), 14.45 Mzik: Karışık program (Pl.), 15.30 Ajans haberleri, 15.50 Müzik: Radyo salon orkestrası, 16.30 Kapanış. 18.00 Program, 18.03 Muhtelif şarkılar ve türküler, 18.30 Konuşma: On sekizinci yıla giren Cümhuriyet Adliyesi, 18.50 Müzik: Radyo caz orkestrası, 19.30 Ajans haberleri, 19.50 Müzik: Büyük fasıl heyeti, 20.15 Radyo gazetesi, 20.45 Karagöz, 21.15 Konuşma: Kızılay çalışmaları, 21.35 Müzik: Radyo orkestrası, 22.30 Ajans haberleri, 22.50 Müzik: Dans müziği (Pl.), 23.25 Yarınki program, 23.30 Kapanış.

Büyükdere çocuk bahçesi

Büyükderenin kıymetli kaymakamının gayretile Maltız çarsısında güzel bir cocuk bahçesi vücude getirilmiştir. İleride daha genisletilecek olan bu çocuk bahçesi, yalnız çocukların eğleneceği bir ver değil, büyüklerin de deniz kenarında dinlenip istirahat edecekleri güzel bir parktır. Çocuk bahçesi Cümhuriyet Bayramında açılacaktır.

NOTLAR

Baştaki ve sondaki bir

Nüfus sayımı neticesi 17 milyon 869.901 olarak ilân edildi. Nakledilen bir muhavereye göre Rasim Us ağabeysi Tarık Usa:

— Bu en sondaki (1) işte benim...

Demiş. Tarık kardeşinin yüzüne bakmış bakmış:

— O halde baştaki (1) de benim!..

Cevabını vermiş. İki kardeş arasına girmek ve kıyas tabiî bize düşmez!

Dünya dar gelmiye basladı

Sabık Kral Karol memleketini bırakıp İspanyaya kadar gitti. Fakat, İspanyadan da çıkarılıyormuş.

Nanemollaya havadisi söyledim de gülerek:

— Memleketinin istiklâli uğrunda ve milletinin başında ölmeyi bilmiyenlere işte dünya böyle dar gelir!.

Dedi.

İki derece terfi

Belediye Reis Muavini Lûtfi Aksoy iki derece birden terfi ettirilmiş.

Nanemolla ile konuşuyorduk da:

— Soyu ak, kendi Lûtfi olduktan sonra bu lûtfa çok mu denir?..

Dedi!..

Dev mi doğuracaktı?

Asım Us makalesine «Dağ bir fare doğurdu» başlığını koymuş. Maksat malûm. Brenner mülâkatı ve neticeleri.

Nanemolla, serlevhayı okuyunca:

— İlâhi Asım.. Ne de tuhafsın!..

Diyerek, ilâve etti:

— Açaba dağı dev mi doğuracak zannediyordun?..

A. ŞEKİP

Bu gün matinelerden itibaren:

SÜMER Sinemasının

Cümhuriyet bayramı şerefine intihap ettiği süper filmi

PARA BERABER GİTMEZ

(Fransızca sözlü)

Hayrette bırakan ve ağlatırcasına güldüren bir film

Rejisör: FRANK CAPRA, Baş rollerde:

JEAN ARTHUR - JAMES STEWARD - LİONEL BARRYMORE

Suareler ve bilhassa İLK SUARE olan BU AKŞAM için yerlerin evvelden aldırılması rica olunur. Tel: 42851

SPOR

Fenerbahçe Altıntuğu 4-1 mağlûp etti

Galatasaray Süleymaniyeyi 6-1 Beşiktaş Vefayı 8-1 yendi

Futbol şampiyonası maçlarına dün iki stadda devam edildi.

FENERBAHÇE STADINDA

İlk maçı, Galatasaray - Süleymaniye takımları arasında yaptılar. Oyun müvazeneli bir şekilde başladı. Topun daha ziyade Galatasaraylıların temposuna tâbi olmasına rağmen Süleymaniyeliler canlı bir oyunla müvazeneyi temine muvaffak oldular. Karşılaşan gayretler ortaya sürekli bir oyun çıkardı. Süleymaniyelilerin daha ziyade sür'ate istinat eden oyununa karşı Galatasaraylılar bilerek, görerek oynuyorlar. 17 nci dakikada Eminin Boduri ile çarpışarak kolu kırıldıktan sonra bu tehdit daha ciddî bir şekil aldı ve sarı - kırmızılılar 24 üncü dakikada, Gündüzün enfes bir pasından istifade eden Cemilin ayağile ilk sayılarını çıkardılar. Galatasarayın hâkimiyeti, golden sonra da devam etti ve Cemil, 36 ncı dakikada bir gol daha çıkardı. Devre bu netice ile 2 - 0 Galatasarayın lehine bitti.

İkinci devrede oyun çok asabî bir hava ile cereyan etti. Bu devrede Galatasaraylılar Gündüz, Boduri, Salâhaddin ve Salâhaddin vasıtasile dört gol daha çıkararak sayı miktarını altıya iblâğ ettiler. Buna mukabil Süleymaniyeliler, bir penaltı kaçırdıktan sonra ikinci penaltıdan bir gol çıkardılar ve maç 6-1 Galatasarayın galibiyetile bitti.

FENERBAHÇE - ALTINTUG

İkinci maçı Fenerbahçe ile Altıntuğ takımı yapacaktı. Altıntuğlular sahaya şu kadro ile çıktılar:

Hayri — Mehmet, Cemal — Selim, Rüştü, Sabri — Bilâl, Ali, Hayri, Sait, İsmet.

Fenerbahçeliler de şöyle oynuyorlardı:

Nuri — Orhan, Lebip — Muzaffer, Esat, Fikret — Fikret, Naci, Yaşar, Niyazi, Basri.

Maçı Adnan Akın idare ediyordu.

Oyuna Fenerlilerin bir hücumile başlandı. Altıntuğlular bunu kolayca kestiler. Top ortalarda dolaşıyor. İki tarafın da müessir bir kontrol tesis edemediği görülüyor. Maamafih hücumda açıkları kullanmağa başladıktan sonra Fenerbahçeliler vaziyete derhal hâkim oldular ve oyun Altıntuğun yarı sahasına intikal etti. Fenerbahçe bu suretle, kat'i olarak hâkim oynadığı bir devreden golsüz olarak çıkmak üzere iken 39 uncu dakikada Yaşar, güzel bir eşape ile Altıntuğ müdafilerini atlattı ve ilk golü çıkardı. Kısa bir müddet sonra devre 1-0 Fenerin lehine olarak bitti.

İkinci devrede oyun daha canlı oldu. Altıntuğlular birinci devredeki mütereddit ve en ziyade müdafaaya ehemmiyet veren tarz yerine canlı ve atak bir sistem takip diyorlardı. Bu yüzden zaman, zaman vaziyete hâkim bile oldular. Fenerliler bu devrede Basrinin attığı ikinci golden sonra bir müddet işi gevşettiler. Altıntuğlular bundan istifade ederek Alinin ayağile bir gol çıkardılar. Altıntuğlular bir beraberlik kazanmak ümidile canlı akınlar yapıyorlar. Fakat Fenerliler yeniden vaziyete hâkim oldular ve Esat, 27 nci dakikada penaltıdan üçüncü golü çıkardı. Biraz sonra da Basri dördüncü sayıyı ağlara taktı. Oyunun gittikçe sertleşmeğe başladığı görülüyor. Maamafih hakem bu havayı izale etmeğe muvaffak oldu ve oyun 4 - 1 Fenerlilerin galibiyetile bitti.

ŞEREF STADINDA:

İlk maç İstanbulspor ve Topkapı takımları arasında yapılmıştır. Maç, aşağı yukarı müsavi kuvvetlerin karşılaşması neticesi mütevazin bir cereyan takip etmiştir. Bu müvazene oyunun bidayetinden sonuna kadar değişmemiş ve maç 2-2 beraberlikle neticelenmiştir.

BEŞİKTAŞ - VEFA

İkinci maçı Beşiktaş ve Vefa takımları yapmışlardır. Oyunun sıkı olacağı tahmin edilmekle beraber, netice hiç bu tahmine uymamıştır. Başlangıçtan itibaren sıkı bir üstünlük tesis eden siyahbeyazlılar, Vefa kalesini sarmışlardır. İlk devrede bu sıkı tazyik neticesinde Beşiktaşlılar, üçü Şerefin, biri de Hakkının ayağile dört gol yapmışlardır.

Beşiktaşın üstün oyunu ve tazyiki ikinci devrede de aksamadan devam etmiştir. Bu vaziyet neticesi ikinci devrede de 4 gol yapan Beşiktaşlılar tek gol yemişler ve bu suretle sahadan 8-1 gibi büyük bir farkla galip çıkmışlardır.

Ankarada Galatasaray Güneşi 1-0 Mağlûp Etti

Ankara: 27 (İkdam) — Bugün Ankarada lik maçlarına devam edilmiştir. Birinci maç Demirspor takımı ile Dinçspor takımı arasında yapılmış ve çok sert esen rüzgârı gerek önünde, gerek arkasında pek iyi kullanmasını bilen Demirspor takımı, Dinçspor oyuncularının enerjik ve zaman zaman iyi olan oyunlarına rağmen maçı 8 - 0 kazanmıştır.

İkinci maç Harbiye İdman Yurdile Birlikspor arasında yapılmış ve birinci haftaymda rüzgârı arkalarına almalarına rağmen kontrol kabiliyeti göstereme-diği için sıfıra karşı 1 sayile mağlûp çıkan Harbiye İdman Yurdu, ikinci haftaymda son dakikalarda attığı bir golle beraberliği temin etmiştir. Ve maç bu surette 1-1 berabere neticelenmiştir.

Üçüncü maç, Güneş ile Galatasaray takımları arasında yapılmış ve bu karşılaşmada Galatasaray 1-0 galip olarak sahadan ayrılmıştır.

Dersler 4 ikinciteşrinde başlıyar

Üniversitenin 1940 - 41 ders yılı 4 ikinciteşrin pazartesi günü başlayacaktır. Bu münasebetle o gün sabah 8,30 da merkez binasının holünde açış merasimi yapılacaktır. Açılış nutkunu müteakip ilk dersi doktor profesör Neş'et Ömer İrdelp verecektir. Dersin mevzuu «bugünkü tababette şimiyoterapi'nin yeri» dir. Saat 10 da bütün fakültelerde tedrisat başlayacaktır.

Devlet Demiryollarının demir malzeme deposu yandı

Dün Sirkecide Sirkeci garı arkasında Devlet Demiryollarına ait ve demir malzeme deposu olarak kullanılan kulübeden yangın çıkmış, itfaiye tarafından, kulübe tamamen yandıktan sonra etrafa sirayetine meydan verilmeden söndürülmüştür. Yangının, kulübenin yanından geçen bir lokomotiften sıçrayan kıvılcımdan çıktığı anlaşılmıştır.

Alman-Fransız teşriki mesaisi

(Baştaarfı 1 inci sayfada)

Vaşington: 27 (A.A.) — Fransa - Almanya işbirliğinin tafsilâtına intizaren, bu hususta salâhiyettar mahfillerde henüz hiçbir mütalea yürütülmemektedir. Fakat bu işbirliği haberi, büyük bir inkisar uyandırmıştır.

Amerika, Fransız Müstemlekelerini İşgal Edecek

Nevyork, 27 (A.A.) — Nevyork matbuatı Vichy tebliği ile ehemmiyetli surette meşgul olmakta ve bunun Avrupadaki mümkün neticeleri hakkında geniş tefsiratta bulunmaktadır.

Bununla beraber gazeteler sütunlarında en mühim yeri, Ruzveltin Vichy'ye bir ihtar mesajı gönderdiğini bildiren Hull'in beyanatına tahsis etmektedirler.

Nevyork Taymis gazetesi bu haberi şu başlık altında neşretmektedir: Vichy Almanyaya askerlik sahasında yardım ederse Amerika Fransız müstemlekelerini işgal edecektir.

KANADA, FRANSANIN HARBETMİYECEĞİNDEN EMİN

Ottawa, 27 (A.A.) — Adliye azırı Lapointe, radyoda bütün dünyaya hitaben söylediği bir nutukta: «Fransanın İngiltereye düşman olabileceğini düşünmeğe imkân olmadığını» beyan etmiştir. Nazır sözlerine şöyle devam etmiştir: «Fransanın istikbali her ne olursa olsun, daha başına ne gelirse gelsin, İngiltereye karşı harbetmiyeceğinden bütün Kanada halkı emin bulunmaktadır.»

FRANSA VE İSPANYA, DONANMALARINI MİHVER EMRİNE VERİRLERSE

Londra: 27 (A.A.) — Hitler - Franko ve Hitler - Petain mülâkatları hakkında henüz sarih ve doğru malûmat alınamamıştır. İngiliz halkı Bern ve Nevyorktan gelen haberleri oldukça ihtimal dahilinde görmektedir. Bu haberlerden biri, Camerun'un Almanyaya iade edileceğini bildirmektedir. Times gazetesinin diplomatik muharriri, Alman işgal ordusunun 1870 te olduğu gibi bir veya iki sene daha Fransada kalması muhtemel olduğunu yazmaktadır.

İngiliz ve bitaraf müşahitler, Hitler'in hali hazır teşebbüslerinin ve Alman pro pagandacılarının faaliyetinin intihap zamanında Amerika efkârı umumiyesine tesir yapmağı istihdaf eden geniş bir manevranın bir kısmı olduğu fikrindedirler. Amerikalılar, Almanların oyununu açıkça görmekte ve binnetice müdafaa hazırlıklarını tesri etmekte ve İspanya ile Fransanın donanmalarını mihver emrine vermeleri ihtimali karşısında alınacak tedbirleri nazarı itibara almaktadırlar.

Yeni neşriyat

İKTİSADİ YÜRÜYÜŞ

Cumhuriyet bayramı için İktısadi Yürüyüş mecmuası fevkalâde bir sayı hazırlamıştır. Bu sayıda: Muhittin Birgen, Yunus Nadi, Hüseyin Cahit, Abidin Daver, Etem İzzet Benice, Ahmet Emin Yalman, Asım Us, Sadri Ertem, Hakkı Tarık Us, Nizamettin Nazif, Prof. Şükrü Baban, Porf. Suphi Nuri İleri, Vedat Nedim Tör, Samet Ağaoğlu ve daha bir çok maruf muharrirlerin yazıları vardır. Maruf ressam Ayetullah Sumer'in üç ay Reisicumhurun karşısında çalışarak vücude getirdiği meshur tablo ile kapağını süslemiş olan İktısadî Yürüyüş mecmuasının bu tarihî sayısını bütün okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Zahir Güvemlinin karikatürleri

Karikatürist Zahir Güvemli, en güzel eserlerini bu isimde bir albüm olarak neşretti. Her kitapçıda bulunur. Otuz kuruşa satılmaktadır. Okuyucularımıza tavsiye ederiz.

İmtiyaz Sahibi ve Neşriyat Direktörü: E. İZZET. Basıldığı yer: SON TELGRAF Basımevi.

Yunan - Italyan hududunda

(Baştaarfı 1 inci sayfada)

Romadaki Stefani ajansı tarafından Tirandan verilen ve silâhlı bir Yunan çetesinin Arnavutluk toprağına girerek Kapestige geçidinin cenubundaki Görice civarında bulunan Arnavut karakollarına taarruz ettiğini bildiren haberler tamamen asılsızdır. Hiçbir Yunan çetesi hiçbir zaman Arnavutluk hududunu geçmemiştir. Yunan arazisinde hiçbir çete teşkil edilmemiştir ve edilemez. Zira Yunan sivil ve askerî makamları bozulmaz bir nizam ve asayiş temin etmektedirler.

Keza Santi - Karanta'daki İtalyan subayının bürosunda bombalar patladığına ve bunun da Yunanlılara ve Yunan makamlarının organlarına atfedilebileceğine mütedair olarak yine ayni ajans tarafından Tirandan verilen telgraflar burada tamamen cocukça bir tesebbüs olarak telâkki edilmektedir.

Santi - Karanta'da olup bitenlere gelince, bu hâdiseler burada mümkün bulunmamaktadır.

ROMADA TAFSİLÂT YOK

Roma, 27 (A.A.) — D. N. B. Stefani ajansının Arnavutluk - Yunan hâdiselerine dair radyoda verdiği haber hakkında İtalyan salâhiyettar mahfilleri henüz mütalea yürütmemektedir. Bu hususta İtalyan ve Arnavutluk makamları tarafından derhal başlanılan tahkikatın neticesi beklenmektedir. Bu ihtiyata rağmen bu hâdiselerin Romada büyük bir dikkatle takip edildiği itiraf edilmektedir. Bugün öğleye kadar henüz yeni tafsilât gelmemiştir.

SÜPHELİ BİR HÂDİSE

Tiran, 27 (A.A.) — Stefani ajansı bildiriyor: Eddadan öğrenildiğine göre, Stilo burnundaki Semafor istasyonu civarında bir bomba patlıyarak mühim hasarlara sebep olmuştur. İnsanca zaviat yoktur. O civarda süphe uyandıran bir sandal görülmüştür.

Atina: 27 (A.A.) — Atina ajansı bildiriyor: Stefani ajansının telgrafında bahsi geçen Arnavutluk hâdisesi hakkında verdiğimiz bundan evvelki telgrafımıza zeyildir:

Gece geç vakit, salâhiyettar bir kaynaktan aşağıdaki tafsilâtı aldık:

«Yunan karakolları tarafından işitilen silâh sesleri, Arnavutluk toprağında Vigluta'dan beş kilometre ve Yunan hududundan 4 kilometre mesafede bulunan Verink köyünden gelmiştir. Silâh seslerini işiten Yunan hudut karakol kumandanı karşı tarafta bulunan İtalyan karakolunun kumandanını Arnavut topraklarından gelen bu silâh seslerinin haberdar etmiş ve hudut hakkında cari nizamlara tevfikan hâdise hakkında malûmat almak üzere İtalyan subayı ile görüşmek istemiştir. Yunan subayı yaptığı teklife şimdiye kadar cevap alamamıştır.»

Birmanya yolu

(Baştarafı 1 inci sayfada)

ler civarındaki askeri kulübeler de tahrip edilmiştir.

HİNDİ ÇİNİDE YENİ BİR HADISE

Şanghay: 27 (A.A.) D.N.B.: Hindi Çinideki Japon heyeti reisiHayfong'da demirli iki Fransız vapuruna Çunking'e gönderilecek malların tahmil edilmiş olmasını şiddetle protesto etmiştir. Yükletilen mallar on milyon altın dolar kıymetinde, Amerikan malıdır. Hindi Çini umumî valisi tahkikat yapmağa âmade olduğunu bildirmiştir.

BİR ÇİN TAYYARE FABRİKASI TAHRİP EDİLDİ

Şanghay: 27 (A.A.) — D.N.B.: Merkezî Çin sularındaki Japon donanmasının başkumandanlığı Japon tayyarelerinin 10 Çin tayyaresi düşürdüklerini tebliğ etmektedir. Ayrıca öğrenildiğine göre, kuvvetli Japon tayyare filoları Birmanya hududu civarındaki Çin tayyare imalât fabrikasını tahrip etmişlerdir.

Hür Fransızlar harekete geçti

(Baştaarfı 1 inci sayfada)

Lambraine'nin çöldeki münferit vaziyeti dolayısile tahliyeye imkân hasıl olamamıştır.

Bazzaville, 27 (A.A.) — Hür Fransızların şefi general Dö Golün tayyare ile Belçika Kongosuna geldiği resmen bildirilmektedir. General Dö Golün bugün Leopoldville'e giderek Belçika Kongosu umumi valisi Ryckmam'ı ziyaret edeceği haber verilmektedir.

EDENİN NUTKU

Kahire, 27 (A.A.) — İngiliz harbiye nazırı Eden, Mısırdaki Fransız milli komitesinin, şerefine verdiği ziyafette bir nutuk söyliyerek ezcümle şöyle demiştir: «Hür Fransa hükûmetinin mevcut olması Hitler ve Musolininin menfur rejimi hitam bulduğu zaman, Fransaya söz söylemek hakkını verecektir. Sizlerden misal alarak yakın Şarkta birçok sadık Fransız grupları teşekkül etmektedir. Merkezî Afrika size müzaheret etmektedir. İngilterede ve Birleşik Amerikadaki Fransızlar size el uzatmaktadır. Mağlûbiyete boyun eğmemeniz sayesinde Fransa da yeniden hayata kavuşmağa başlamıştır. İngiltere, Fransanın varlığını iade etmeğe kat'i surette azmetmiştir.»

Fransız İmparatorluğunu Müdafaa Meclisi

Londra, 27 (A.A.) — Reuter: Hür Fransızların şefi general De Gaulle bir «Fransız İmparatorluğunu müdafaa meclisi» teşkil etmiştir.

General De Gaulle şimdi bulunduğu Belçika Kongosundaki Leopoldville radyosunda bütün Fransızlara hitaben aşağıdaki hitabede bulunmuştur:

Bundan sonra, Hür Fransız kuvvetleri, vatanın yegâne membaını temsil ettiklerinden, şefleri olan ben, bugün bir imparatorluk müdafaa meclisi teşkiline karar verdim. Bu meclis, mücadeleye devam eden veya devam edecek olan bütün Fransız topraklarında Fransa namına bir harp hükûmetinin göreceği vazifeleri ifa edecektir.

Fransız zabitleri, Fransız askerleri, Fransız vatandaşları.

Bazı alçak politikacılar Fransa İmparatorluğunu teslim etmek üzeredirler. Silâha sarılmak için hazır olunuz.»

«Hür Fransız kuvvetleri şefi olan biz, Fransız milleti ve Fransa İmparatorluğu namına aşağıdaki emri veriyoruz:

«Fransız hükûmeti ve Fransız milletinin parlâmentosu normal ve düsman tesirinden müstakil kurulamadığı müddetçe bundan evvel devlet reisinin ve nazırlar meclisinin haiz olduğu salâhiyetler Hür Fransız kuvvetleri şefi tarafından kullanılacak ve kendisine bu hususta bir müdafaa meclisi yardım edecektir. Bu salâhiyetler, Fransada 23 haziran 1940 tarihinde câri olan kanunlara tevfikan kullanılacaktır.»

TİYATROLAR

TEPEBAŞI DRAM KISMINDA

28/10/940 Pazartesi günü akşamı saat 20.30

OTELLO

KOMEDİ KISMINDA

28/10/940 Pazartesi günü akşamı saat 20.30

D A D I

SİRKECİ

Salkımsöğüt Demirkapı

HALİL SEZER

Karyola fabrikasındaki sergiyi ziyaret ediniz.

ODEON

Yeni Çıkan Lüks Plâklar

Müzeyyen Senar

No. 270385 — ALAMAM DOĞRUSU DESTİ EMELE DERDİMİ UMMANA DÖKTÜM. Beste: Şerif İçli.

No. 270886 — ELÂ GÖZLÜM: Çanakkale filminden HOY BENİ — Müzik: Sadettin Kaynak.

No. 270392 — SUN DA İCSİN — Beste. HÂLELİ GÖZLER — Bimen Şen

No. 270391 — TURNALAR — Beste. GÜL DERLER — Sadettin Kaynak.

Bursa Nafıa müdürlüğünden:

1 — Bursa San'at okulunda yapılacak 29357 lira 51 kuruş keşif bedelli tesviye atölyeleri inşaatı kapalı zarf usulile yeniden eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 7/11/1940 perşembe günü saat on altıda Bursa Nafıa Müdürlüğü eksiltme komisyonunda yapılacaktır.

3 — Bu işe ait evrak şunlardır:

Proje, vahit fiat listesi, mesaha cetveli, keşif, eksiltme ve bayındırlık işleri genel şartnameleri ve mukavele projesidir. Talipler bu evrakı Nafıa Müdürlüğünde tetkik edeceklerdir.

4 — Taliplerin münakasaya iştirak edebilmeleri için 2201 lira 81 kuruş muvakkat teminat yatırmaları, bu iş için vilâyet makamından ilân tarihinden sonra alınmış ehliyet vesikası, 940 senesi için Ticaret Odasına kayıth olduğuna dair vesika almış olmaları ve üçüncü maddede yazılı münakasa evrakını görüp kabul ettiklerine dair imzaladıktan sonra 2490 sayılı kanuna uygun olarak hazırlayacakları teklif zarflarını 7/11/940 günü saat on beşe kadar Bursa Nafıa Müdürlüğüne makbuz mukabilinde vermeleri lâzım olduğu ilân olunur. (9756)

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden

I — İdaremiz ihtiyacı için 75 ton ambalâj otu pazarlıkla satın alınacaktır.

II — Pazarlık 5/11/940 salı günü saat 16 da Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — İsteklilerin tayin olunan gün ve saatte teklif edecekleri fiat üzerinden yüzde 7,5 güvenme paralarile birlikte mezkûr komisyona müracaatları. «10152»

Maliye Vekâletinden

Gümüş yüz kuruşlukların tedavülden kaldırılması hakkında ilân

Gümüş yüz kuruşlukların yerine gümüş bir liralıklar darp ve piyasaya kâfi miktarda çıkarılmış olduğundan gümüş yüz kuruşlukların 31 ikincikânun 1941 tarihinden sonra tedavülden kaldırılması kararlaştırılmıştır.

Gümüş yüz kuruşluklar 1 şubat 1941 tarihinden itibaren artık tedavül etmiyecek ve ancak yalnız mal sandıklarile Cumhuriyet Merkez Bankası şubelerine kabul edilebilecektir.

Elinde gümüş yüz kuruşluk bulunanların bunları mal sandıklarile Cumhuriyet Merkez Bankası şubelerine tebdil ettirmeleri ilân olunur. «70025» «10216»

Devlet Demir yolları U. Müdürlüğünden

Muhammen bedeli 160,000 (yüz altmış bin) lira olan 1000 ton rezidü yağı 12/12/1940 perşembe günü saat 15,30 da kapalı zarf usulile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 9250 (dokuz bin iki yüz elli) lirlık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 14,30 za kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 200 kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (10340)

İstanbul Nafia müdürlüğünden

14/11/940 perşembe günü saat 15 te İstanbulda Nafia Müdürlüğü eksiltme komisyonu odasında (4962.81) lira keşif bedelli Vefa lisesi tamiratı, açık eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususi ve fenni şartnameleri, proje keşif hulâsasile buna müteferri diğer evrak dairesinde görülecektir.

Muvakkat teminatı (373) liradır.

İsteklilerin en az bir taahhütte (3000) liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul Vilâyetine müracaatla eksiltme tarihinden itibaren tatil günleri hariç (3) gün evvel alınmış ehliyet ve 940 yılına ait Ticaret Odası vesikalarile gelmeleri. «10285»

İstanbul sıhhî müesseseler artırma ve eksilte komisyonundan

Leyli Tıp Talebe Yurdunun 1150 çift kışlık iskarpini kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 8/11/940 cuma günü saat 15 te Cağaloğlunda Sıhhat ve İçtimai Muavenet Müdürlüğü binasında kurulu komisyonda yapılacaktır.

Muhammen fiatı: Beher çifti 765 kuruştur.

İlk teminat: 660 liradır. Şartname ve nümunesi her gün komisyonda görülebilir.

İstekliler 1940 yılı Ticaret odası vesikasile 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalar ve bu işe yeter muvakkat teminat veya banka mektubunu havi teklif zarflarını ihale saatinden bir saat evvel makbuz mukabili komisyona vermeleri. (10263)

İstanbul Levazım Âmirliği Satınalma Komisyonu İlânları

10 kutu kılârnet kamışı.
10 kutu saksafon kamışı.
30 takım kılârnet gönderi.
90 kutu bakır sazlar için perde yayı.
90 kutu tahta sazlar için perde yayı.
10 adet ağaç sazlar için tornavida.
5 şişe bakır sazlar için perde yağı.
5 şişe ağaç sazlar için perde yağı.
5 şişe ağaç sazlar için perde yağı.
1 kutu kırmızı mum.
10 kilo kaul.
100 adet bez kaplı yüz yapraklı nota defteri.
30 adet suluk yağ.

Yukarıda yazılı 12 kalem bando ve saz malzemesi 4/11/ 940 pazartesi günü saat 15,45 te Tophanede Lv. âmirliği satınalma komisyonunda pazarlıkla eksiltmesi yapılacaktır. İsteklilerin nümune ve teminatlarile belli saatte komisyona gelmeleri. (557 - 10231)

★

120,000 adet erkekli dişili kanca alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 6/11/940 çarşamba günü saat 14 te Tophanede Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Nümuneleri komisyonda görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarile belli saatte komisyona gelmeleri (548 - 10188)

★

85 ton nohut alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 4/11/940 pazartesi günü saat 13.30 da Tophanede Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli, 14.875 lira, ilk teminatı 1115 lira 62 kuruştur. Nümunesi komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (559 - 10233)

★

70 ton yeşil mercimek alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 4/11/940 pazartesi günü saat 13,45 te Tophanede Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 19,250 lira, ilk teminatı 1443 lira 75 kuruştur. Nümunesi komisyonda görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarile belli saatte komisyona gelmeleri. (560 - 10234)

BÜYÜK TARİHİ ROMAN No: 41

KANUNİ SÜLEYMAN VİYANA KAPILARINDA

Yazan: *M. Sami Karayel*

Almanların maksadı Zapolyayı öldürmekti

Kanunî, Şarl'ın ve Ferdinand'ın taarruz edip Budini muhasara ettiklerini haber almıştı.

İşbu iki yüzlü muamele padişahın ziyadece canını sıkmıştı. Haberler geç gelmiş.. Sefirler gitmişti.

Kanunî, Budine imdat gönderdi. Ve, sefer icrasına karar verdi.

Budin, Şarl'ın serdarlarından Rokendrof tarafından muhasara edilmişti. Kral Zapolyanın askerinden başka üç bin kadar da Türk askeri kaleyi muhafaza ediyordu.

Muhasara altı hafta sürdü. Üç bin kişilik Türk kuvveti şiddetle mukavemet ediyordu. Macar askeri de yardımcı idi.

Almanya imparatoru Şarl'ın kumandanı Rokendrof Türk muhafızlarını sökemedi.

Kanunî Sultan Süleymanın imdat için gönderdiği kuvvetler sür'atle Budin üzerine varmıştı.

Semendre sancak beyi Bali zade Mehmet Bey gönderdiği gemiler ile Tuna sahilinden onu takip eden akıncı süvarilerimiz Budine yaklaştılar...

Almanya imparatorunun meşhur serdarı Rokendrof Türk imdat kuvvetlerinin Budin üzerine geldiklerini haber alınca alelâcele kuvvetlerini topladı, muhasarayı bırakarak ric'at etti.

Almanların maksadı Zapolyayı öldürmekti... Türk padişahına hizmetinden dolayı kızıyorlardı. Cezasını vermek istiyorlardı.

Almanlar, Zapolyayı öldürmek üzere Budine bir anarşist yolladılar...

Fakat, Türk muhafızları anarşisti yakaladılar... Ayağına taş bağlayarak Tunaya attılar.

Bu anarşist, İstanbula sefaretle gelen Hobordanski ismınde bir adamdı.

Ferdinand ile Şarl'ın iki yüzlülüğü tebeyyün edince Bali zade ile Boçega sancak beyi Murat Beye çapul icrası için emir verildi.

Bali zade Mehmet Bey ve Murat Bey akıncılarile içlere saldırdılar... Tâ, İştiryaya kadar etrafı talan ettiler. Pek çok mal ve esir aldılar.

Kral Ferdinand'ın memleketini baştan başa tarayan Türk beyleri önüne gelenleri biçtiler... Bu suretle Alman imparatoru Şarl'a ve Avusturya Kralı Ferdinand'a Budin'i muhasara etmenin ne demek olduğunu gösterdiler...

Bu, Türk hareketleri olurken padişah (H. 938) ramazanında sefere çıktı.

Kanunî, bu, üçüncü seferine iki yüz bin asker, üç yüz top ile dahil oldu.

Üç yüz top, her vakit olduğu gibi İstanbuldan tâ hudutlara kadar sürüklenecekti.

Ordu Nişe geldiği zaman, Kral Ferdinand'ın sefirleri karşıladılar. Bunlardan biri avdet eden Kont Nogarola idi. Esas teklifleri Macaristanın Ferdinand'a terkine padişah razı olunca hediye namile, her sene yüz bin altın vergi verileceği ve, daima devlete karşı dost ve bende makamında durulacağı maddelerinden ibaretti.

Görülüyor ki, Alman imparatoru ve bendesi Kral Ferdinand yelkenleri suya indirmişlerdi. Bir bende gibi muamele görmek, senede yüz bin lira vergiye tâbi olmağı kabul ediyorlardı. Yalnız, Macaristanın bir bende yollu kendilerine ilhakını istiyorlardı. Padişah, bu, teklifleri reddetti.

Türk ordusu, padişahları başında, yürüyordu. Esen köprüsünden geçildi.

Nihayet Macaristanın Ferdinand'a tâbi olan kısmın hududuna varıldı. Aylardan ağustostu. On yedi kadar şato ve kale fetholundu.

Yalnız İsteregon kalesi şiddetle mukavemet etti. Ve, askeri çok yordu. Bu, kalenin muhafızı ve, kumandanı iki sene evvel İstanbula sefaretle gelen Yorişiç idi.

Muhasara üç hafta sürdü. Dört defa vâkı olan şiddetli Türk hücumuna mukavemet etti.

Nihayet, padişah, umumî bir hücum daha yaptı. Kale düşmek üzere iken kale kumandanı teslim oldu.

Viyana yolunda bir çok kaleler vardı. Bu, kaleler fetholunmadan Viyanaya gidilemezdi.

Yol üzerinde, bütün kaleler fetholunınca herkes Viyanaya gidiliyor zannetti. Padişah, Viyanaya gitmedi.

Çünkü, yirmi kadar kalenin fethi epeyce sürmüştü. Kış gelmişti. İstanbula dönmek lâzımdı.

Viyana önünde bu sefer çok miktarda düşman kuvvetleri toplanmıştı. Bu, düşman kuvvetleri padişahın Viyana üzerine geleceğini zannetmişlerdi.

Halbuki, padişah, Viyana yolu üzerinde olan kaleleri fetih ile iktifa etmişti.

Türk ordusu İştiryaya doğru yürüdü. Graç beldesine kadar inkiyat altına aldı.

Sonra, Türk ordusu dönerek Belgrada geldi. Türk ordusu Belgrada geldiği sıralarda akıncılarımız Viyana havalisini, İper nehrini defaatla geçerek Alman kasabalarını kılıçtan geçirdiler.. Ortalığa dehşet saçtılar.. Viyana önünde toplanmış olan düşman kuvvetleri kaleye kapanmışlardı.

(Arkası var)